

A

MAGYAR KIRÁLYI

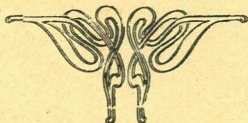
ÁLLAMI POLGÁRI ISKOLAI
TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET

(PAEDAGOGIUM)

ALMANACHJA

AZ

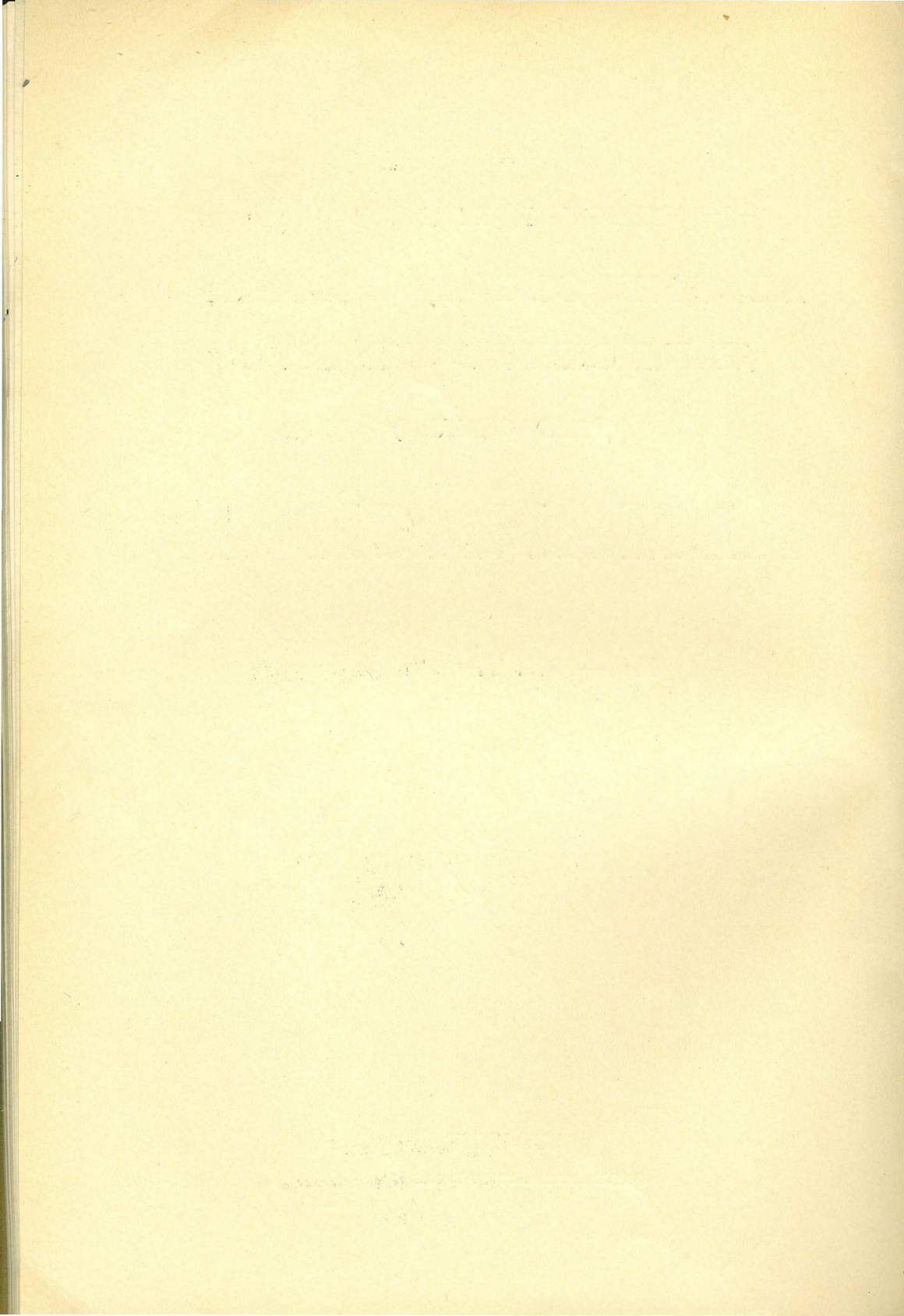
1911—1912. TANÉVRŐL

BUDAPEST

FRITZ ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJA

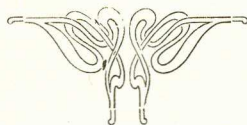
1912

A
MAGYAR KIRÁLYI
ÁLLAMI POLGÁRI ISKOLAI
TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET
(PAEDAGOGIUM)

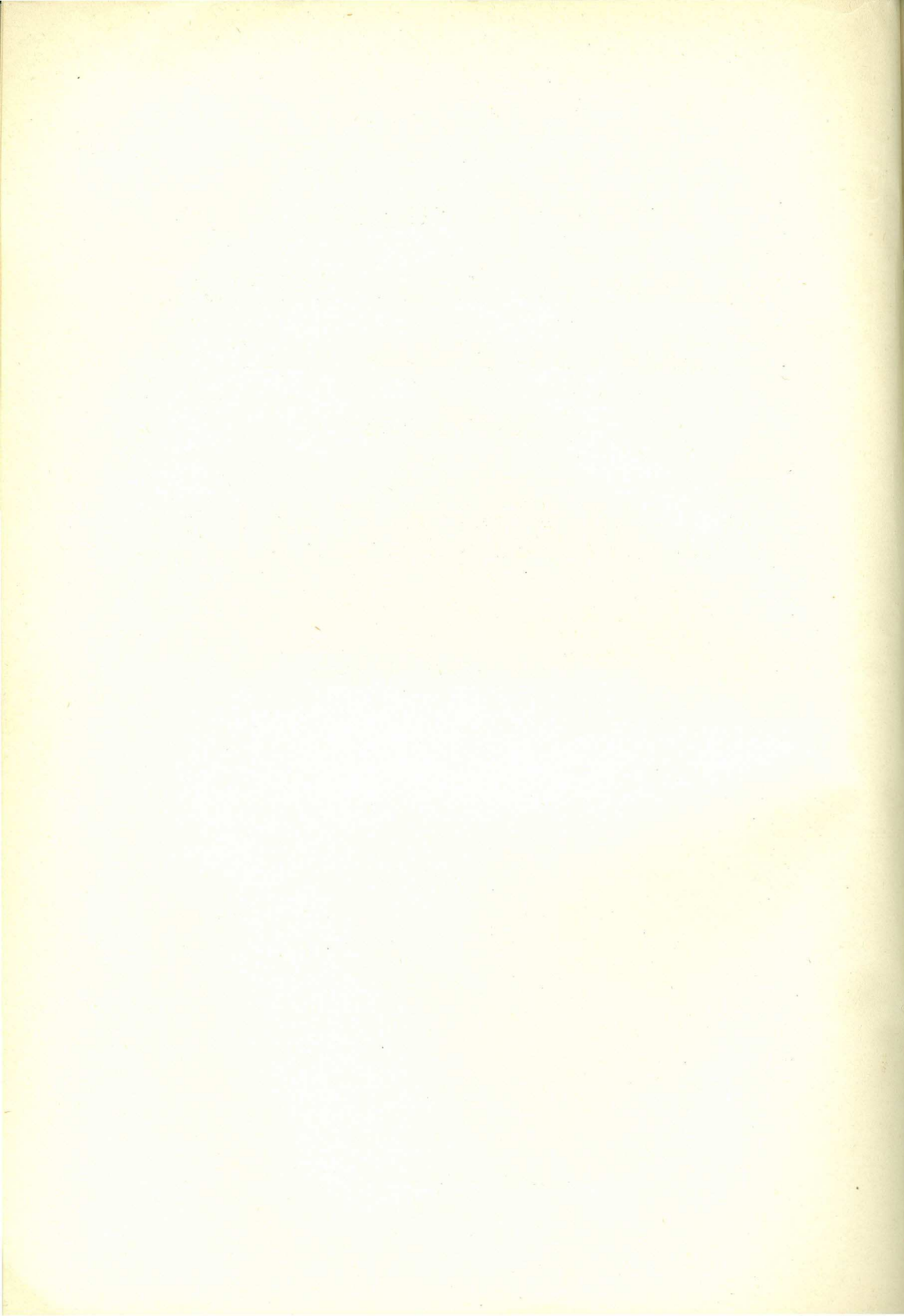
ALMANACHJA

AZ
1911—1912. TANÉVRŐL

BUDAPEST
FRITZ ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJA

1912

Történeti visszapillantás.

Az 1868. évi XXXVIII. t.-c., az u. n. Népoktatási Törvény szervezte hazánkban a polgári iskolákat és a felső népiskolákat: a polgári iskolákat, melyekbe az elemi népiskola 4-ik osztályának elvégzése után léphetnek a tanulók, fiúk számára 6 osztállyal (10—16 életév); a felső népiskolát pedig, a teljes 6 osztályu népiskola bevégezése után, 3 osztállyal (12—15 életév).

Ez iskolákban alkalmazható tanítók *képesítéséről* úgy rendelkezik a törvény, hogy megkövetel az okleveles elemi népiskolai tanítóktól még egy külön szigorlatot, mely a kormánytól arra rendelt hatóság előtt teendő le (103. §.) azonkívül megengedi oklevél és külön szigorlat nélkül is olyanok alkalmazását, akik a tudományos irodalomban magukat kitüntették. (135. §.). A jelöltek *képzéséről* azonban nem intézkedik a törvény.

A 103. §-ban elrendelt szigorlat hatóságát 1870-ben szervezte ugyan a kormány, a képzést magát azonban *Trefort Ágoston* közoktatásügyi miniszter (1872—1888.) valósította meg 1873. év szeptemberében. Innen kezdődik a polgári iskolai tanítóképző-intézetnek története.

1873. őszén nyílt meg az intézet, két éves tanfolyammal, a jelenleg is meglevő szakcsoportokkal, *Gyertyánffy István* igazgatása alatt, ki onnan kezdve 1898-ig állott az intézet élén. A várban, a régi műegyetemi épületben, az elemi tanítóképzővel közös helyiségben, de külön tanári karral szerveztetett az intézet. Tanárai kezdetben bejáró óraadók voltak, majd az elemi tanítóképzővel *közös tanári kar* szerveztetett oly módon, hogy az elemi képzőnek már meglevő tanári kara kiegészítettett annyira, hogy a polgári képző munkáját is elvégezhesse. 1875-ben lépett életbe az új rend, s onnan kezdve az elemi tanítóképzővel közös igazgatás és közös tanári kar vezetése alatt állott az intézet egészen 1879-ig.

E közös korszak elején, 1879-ben szerveztetett az intézetben *a gyakorló polgári iskola*. Innen kezdve a polgári iskolai tanító-

képzés minden kellékét szervesen egyesíti magában az intézet. Addig a jelöltek egyik községi polgári iskolába jártak be a tanítás szemlélésére és gyakorlatára.

Az 1881. évben a polgári iskolai tanítóképző tanfolyama 3 évre terjesztetett ki; ma is ennyi.

Az 1883. évben az eddigi szűk, bérelt helyiségből átköltözött az intézet saját épületébe, mely a krisztinavárosi Győri-úton 5638'3 négyyszögöl területű telken épült. Itt talált elhelyezést a polgári iskolai tanítóképző a maga gyakorló iskolájával, az elemi iskolai tanítóképző szintén a maga gyakorló iskolájával és végül 1887-től kezdve a tanítóképző-intézeti tanárokat képző tanfolyam, később kollegium. Valamennyi közös igazgatás alatt. Az itt egyesített iskola-complexum lehetségessé teszi pl., hogy az elemi gyakorló iskolába belépő 6 éves gyermek folyton az intézet kötelékében maradván 24 éves koráig, mint tanítóképző-intézeti tanár hagyhassa el az intézetet, amint erre már volt is eset. Az iskola-complexum hosszadalmas hivatalos neve helyett szokásba jött s ma már országsszerte el van terjedve a rövidebb „Paedagogium“ elnevezés.

De a tanári kar kétfelé való elfoglaltsága, amihez harmadikul járult 1887. óta a tanítóképző-intézeti tanárképző tanfolyam ellátása is, nagyobb tehernek bizonyult, hogysem ébren ne tartotta volna az elkülönítés vágyát. Különösen érezte a tanári kar a felelősség súlyát abban az irányban, hogy nem szentelheti összes munkásságát a polgári iskolai tanítóképzőnek, mely az ország egyetlen ilyen célú intézete. Állandó törekvése volt tehát igazgatójával élén a tanári karnak az, hogy a kétféle képzőintézet mindenike külön tanári karral láttassék el. Ennek folytán lassanként úgy alakult az állapot, hogy 1896-ban már csak az igazgató és a paedagogia tanára volt közös, a régi tanári gárda megmaradt a polgári képzőnek s az elemi képző is megkapta a kiváló fiatal erőkből összeállított külön tanári karát.

Ebben az állapotban hagyta el az intézetet első szervezője, Gyertyánffy István, midőn nyugalomba vonult. Utódja lett régi munkatársa, *dr. Kiss Áron*, a paedagogia tanára. Az ő igazgatása alatt még tovább fejlődött az intézet önállósítása, megjövén fokozatosan a tényleges különválásnak a formalis sanctiója is.

A teljes önállósítás első jelentősebb mozzanata az volt, hogy a polgári iskolai tanítóképző felügyelete kivétetett a kir. tanfelügyelő-hatásköréből, ahová az elemi iskolai tanítóképzővel való közössége folytán került volt. *Dr. Wlassics Gyula* közökt. miniszter 1897-ben.

a polgári isk. tanítóképző intézetnek és a polgári iskolai tanítónőket képző Erzsébet Nőiskolának a felügyeletét *dr. Pauer Imre* egyet. nyilv. r. tanárra bízta, ki mint felügyelő a *curator* címet viselte. Az ő curatorsága alatt az elemi iskolai tanítóképző intézet igazgatása is elkülönítettett, valamint — amennyire a közös terület engedte — iskolai és internátusi helyiségei is. A curator alatt megkezdődött a tanári javadalmazásnak akadémiai fokra való emelése. Közben 1901-ben életbe lépett az intézet új tanulmányi rendje és tanterve.¹⁾ Miután Pauer curatorsága alatt még újra szerveztetett az intézet tanulmányi és vizsgálati rendje,²⁾ 1906-ban megvált a curatorságtól. Ez az állás azután meg is szűnt, úgy, hogy az intézet most közvetlenül a miniszterium fenhatósága alá tartozik. Az 1906. évben *gróf Apponyi Albert* vall.- és közokt. minisztertől kiadott szervezeti szabályzat³⁾ az intézetet közvetlenül a miniszterium felügyelete alá helyezi.

Egy évvel később, 1907. nyarán nyugalomba vonult *dr. Kiss Áron* igazgató is, több mint 40 évi szolgálat után, amelyből 32-öt ez intézetnek szentelt. Utódjául *dr. Váangel Jenő* egyet. m. tanár, a biológia tanára neveztetett ki. Az ő működése alatt gyorsan érett meg a teljes különválás vetése. Eleinte, kivéven a köztartást teljesen elkülönítettett a polgári és elemi tanítóképző intézetek gazdasági ügye is. Közben Apponyi Albert miniszter elhatározta, hogy az elemi iskolai tanítóképzőt kiköltözteti. Az építkezés költségeit fel is vette az 1903. és 1909. évi költségvetésbe. Magát az építkezést az 1909. évben kezdték meg, úgy hogy 1911. évben az építkezés befejeztetvén, az elemi iskolai tanítóképző intézet 1911. június hóban kiköltözött és helyiségeit a polgári iskolai tanítóképző intézet át is vette. A helyiségek átalakítási nagy munkáját a nagy szüneti időben elvégezték. Ily módon az egyes szemináriumok kibővítettek, a gyakorló polgári iskola és az internatus pedig külön-külön épületet kapott. Ez átalakítási költségek 70,000 koronába

¹⁾ Az állami polgári iskolai tanító- és tanítónőképző-intézetek tanterve. (Kiad. a vall.- és közokt. m. kir. miniszter 1901. évi május hó 22-én 498. eln. sz. a. k. rendeletével.)

²⁾ Szabályzat a felső nép- és polgári iskolai tanítók és tanítónők képesítő vizsgálatáról. (Kiad. a vall.- és közokt. m. kir. miniszter 1912. évi február hó 19-én 593. eln. sz. a. k. rendeletével.)

³⁾ A m. kir. állami polgári iskolai tanító- és tanítónőképző-intézetek szervezete és rendtartási szabályai. (Kiad. a vall.- és közokt. m. kir. miniszter 1906. aug. 16-án 70512. sz. a. kelt rendeletével.)

kerültek. Az 1911/12. tanév tehát már az újonnan átalakított és tetemesen kibővített helyiségekben folyt le. Így immár el kell következnie, hogy ez a hazai szükséglettől életre hívott intézet hosszú küzdelmes fejlődés után, végre minden köteléktől felszabadulva, élhessen a maga fontos hivatásának és jellegének megfelelőe valóságos főiskolává fejlődhessék ki. Hogy ez már csak a legközelebbi jövő kérdése, azt engedi reménylenünk az a benső érdeklődés és atyai meleg jóindulat, melyet intézetünk iránt a magyar közoktatásügy jelenlegi vezére, *gróf Zichy János*, eddigi működése idején is többszörösen tanusított; továbbá azon általános mozgalom, amely a polgári iskoláknak elkerülhetetlenül szükséges átalakítását és kibővítését fogja eredményezni. Hisszük és reméljük, hogy intézetünk teljes főiskolai kialakulása az ő bölcs kormányzatának nevéhez fog fűződni. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Az 1911—12. tanév nevezetesebb eseményei.

Az elmúlt tanévben az intézet életében a következő fontosabb intézkedések és változások történtek:

1. *Előléptetések az 1911/12. tanévben:*

a) A VII. fizetési osztályba előlépett:

Bahnert József rendes tanár (24542/1912. febr. 21.)

b) A VIII. fizetési osztályba előléptek:

Altenburger Adolf, gyakorl. polg. isk. tan. (24545/1912. febr. 21.).

Kmetykó János rendes tanár (24544/1912. febr. 21.).

2. *Szabó Gábor* gyakorló polgári iskolai tanár betegségének helyreállítása végett 1911. évi november és december hóra, továbbá 1912. évi április és május hóra szabadságot kapott. Ez idő alatt Ábrahám Sándor és Kmetykó János tanárok helyettesítették. (37208./1912. és 128102./1911. sz. rendeletek.)

3. *Edelstein Bertalan dr.* izr. hitoktató állásától 1912. évi február hó 1-től megváltván, helyette a gyakorló polgári iskolában zr. hitoktató teendőinek végzésével *Fülöp Ede* izr. hitoktató bízott meg (69895/1912. sz. r.).

4. *Lányi Ernő* gyakorló polgári iskolai tanár a művészetek történetének tanításától felmentetvén, a miniszter úr f. é. június hó 27-én kelt 83066. sz. rendeletével Lányi Ernő tanárnak „az állami polgári iskolai tanítóképző-intézetnél a művészetek történetének tizenegy éven át tartott előadásaival kifejtett buzgó és eredményes munkálkodásáért őszinte köszönetét és meleg elismerését nyilvánította.”

A művészetek történetének előadásával *dr. Szabó László* bízott meg.

5. Az intézetnél az 1912. évi költségvetésben külön földrajzi tanszék szerveztetett és e tanszékre a pályázat f. é. febr. 20. kelt 18511. sz. a. ki is iratott. A kinevezés folyamatban van.

6. Külföldi tanulmányi kiküldetésben részesültek:

a) *Dr. Imre Sándor* rendes tanár a hágai erkölcs-nevelési kongresszusra küldetett ki (78752/1912.).

b) *Lányi Ernő* gyakorló polgári iskolai tanár a Drezdában

tartandó IV. nemzetközi rajzoktatásügyi kongresszusra küldetett ki (105451./1912.).

c) Az Apponyi kollégium hat tagja u. m.: *Fekete József, Kovács Ferenc, Langmahr Ferenc, Lados József, Mesterházy Jenő* és *Szelényi Dezső* a jenai szünidei tanfolyamra küldetett ki (78752/1912.).

7. A vall.- és közokt. miniszter 139799./1911. sz. rendelettel meghagyta a Paedagogium és az Erzsébet-nőiskola tanári karának, hogy az intézet tantervét, mely az 1901. év május hó 22-én kelt 498. e. sz. adatott ki, a kor és az iskola követelményeinek, az egyes tudományágakban történt haladásnak megfelelően javítsa át, a hiányokat pótolja, hogy ily módon a rajta nyugvó intézmény elé kitűzött cél jobban kidomboríttassék, a tanulmányi rend egysége és összhangzatossága javuljon és végül hogy a gyakorlatiassága növekedjék. A két tanári kar a fenti rendeletnek megfelelően, tantervi javaslatokat a magas miniszteriumhoz jóváhagyás végett a folyó iskolai évben felterjesztette.

8. A vall.- és közokt. miniszter 70965./1912. rendeletben utasította az Erzsébet-nőiskola tanári karát, hogy a hallgatók részére készítendő tudományos kézikönyvek megírása ügyében konkrét javaslatot terjesszen fel.

8. Az intézet 1912. évre megállapított költségvetése 87200 kor. Ez összegből esik: I. a köztartási költségekre 29274 kor., II. a pénzbeli ösztöndíjakra 6700 kor., III. az elméleti és gyakorlati oktatás szükségleteire 12000 kor., és IV. a kertészet, butorzat, épület jókarban tartása, fűtés, világítás stb. céljára 39226 korona. Mindezt kiegészítik a személyi kiadások.

9. Az 1912. évi országos költségvetésben tanszerek pótlására 6000 kor., pszichológiai laboratórium folytatólagos beszerzésére 1000 kor., és a könyvtár kiegészítésére 2000 korona vétetett fel és utalványoztatott.

Mindezt kiegészíti, hogy az intézet állandó jóakarója és mæcenása *dr. Semsey Andor*, főrendiházi tag a folyó iskolai évben a tanítás sikerének előmozdítására a biológiai szeminárium részére 2000 korona értékű butort, 1000 korona értékű eszközöket, anyagokat ajándékozott, továbbá a sportolás buzdítására külön érmet vetetett és végül a tanulmányi kirándulások sikerét is anyagilag előmozdította és biztosította.

10. Az épületeken kéményseprő járda és az ezek kijavítására és befestésére 1452 kor. 20 fillért engedélyeztetett (56155/1912. sz.).

11. Az intézet hallgatóinak tanulmányi kirándulásai:

a) A math. és term. szakcsoport harmadéves hallgatói dr. Kovács János és dr. Koch Ferenc tanárok vezetésével 1911. szept. 1—12-ikéig nagyobb tanulmányi kirándulást tettek: Al-Dunára, a bánsági bányavidékre, Mehádiára. Ez alkalomkor fenn voltak a Domogleten is, gyűjtven különböző természeti tárgyakat.

b) Mindkét szakcsoport harmadéves hallgatói dr. Váangel Jenő igazgató és dr. Gyulai Ágost r. tanár vezetésével 1912. április hó 25-től május hó 2-ig különösen a tengeri fauna és flóra tanulmányozására kirándultak Fiuméba és környékére egészen Lussin-Piccolóig.

c) Kisebb kirándulások:

1911. szept. hó 24-én Ercsibe, amidőn Eötvös József br. sir-emlékét a hallgatóság megkoszorúzta és Váradi József hallgató buz-dító beszédet tartott.

1911. október hó 8-án Visegrádra.

1911. október hó 22-én Tatatóvárosra, amidőn a Sport osztály tagjai győzelmes football mérkőzést tartottak a tata-tóvárosi sport-egyesület tagjaival.

Ezekén kívül egy-egy évfolyam többszörösen kirándult az illető szaktanárok vezetésével a fő- és székváros környékére. (Aquincum, Kamara-erdő, Farkasvölgy stb.) különböző természeti tárgyak gyűjtése, régiségek tanulmányozása stb. céljából.

12. Az 1911/12-ik tanévi ünnepélyek sorrendje:

1911. október hó 5-én az aradi vértanukért gyászünnepély.

1911. november hó 1-én gyászünnepély a budai temetőben nyugvó nagyjaink (Honvédek, Virág Benedek, Greguss Ágost, Hunfalvy János, Király Pál, Kiss Áron, Bartalus István és Kozocsa Tivadar) sírjának megkoszorúzása.

1911. november hó 19-én Erzsébet-királyné-ünnepély.

1911. december hó 22-én irodalmi estély.

1912. március hó 15-én szabadság-émlék ünnepély a budavári honvéd-émlék megkoszorúzásával.

1911. március hó 29-én természettudományi-estély.

1912. május hó 11-én sportünnep az intézet tornacsarnokának ünnepies felavatása alkalmából egybekapcsolva nagyobb szabású versennyel.

1912. május hó 13-án beszámoló a tanulmányi kirándulásokról, a gazdag gyűjtemények bemutatásával.

1912. május hó 25-én majális az ifjúsági segítő egyesület javára az Erzsébet királyné-sósfürdő tánctermeben.

Az ünnepélyek rendezésében az intézet hallgatósága, az ifjúsági kör (az ifjúsági kör beszámolója a 30. lapon) mindig kiváló tevékeny részt vett és úgy az előadások (legtöbbször házilag készített és festett vetített képekkel), mint a beszédek és szavalatok, nemkülönben az ifjúsági zene- és énekkar, valamint egyes jelöltek precíz, magas színvonalú előadásai öröndetes bizonyságul szolgáltak, hogy az intézet főiskolai hírnevéhez méltót tud nyujtani az ünnepélyekre mindig nagy számban megjelenő közönségnek.

Az intézet közvetlen tanügyi főhatósága.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter:

Zichy János gróf, v. b. t. t., országgyűlési képviselő stb.

Államtitkár:

Dr. Balogh Jenő, országgyűlési képviselő stb.

Dr. Náray-Szabó Sándor.

Ügyosztály-főnökök:

Neményi Imre dr., miniszteri tanácsos stb.

* * *

Az állami polgári iskolai tanítóképző-intézet két egymással szerves összefüggésben lévő részre oszlik:

A) a polgári iskolai tanítóképző-intézetre és

B) a gyakorló polgári iskolára.

Továbbá vele kapcsolatban a tanítóképző-intézeti tanárjelöltek számára külön

C) az „Apponyi” kollégium is szerveztetett.

A)

Polgári iskolai tanítóképző-intézet.

I. Tanári kar.

Vángel Jenő, királyi tanácsos, igazgató, bölcsészetdoktor, a biologia rendes tanára, a tud. egyetemen az összeh. szövetten és módszertan magántanára, a biológiai szeminárium vezetője, az intézettel kapcsolatos gyakorló polgári iskola igazgatója és az internátus vezetője, az Orsz. Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság ügyvivő alelnöke s vizsgáló-bizottsági tagja, a Tanítóképző-Intézeti tanárjelölti „Apponyi“-Kollégium igazgatója és szakvezető tanára, a Tanítóképző-intézeti Orsz. Vizsgálóbizottság, továbbá ugyancsak a Zenetanár-vizsgálóbizottság tagja, a Magyarországi Tanítók Árvaházának kuratora, Az Eötvös-alap orsz. tanítói segélyegyesület igazgatótanács tagja, polgáriskolai miniszt. iskolalátogató, az Orsz. Paedagogiai Könyvtár és Tanszermúzeumnak, továbbá a népiskolai ifjúsági könyvtárakat intéző bizottságnak elnöke, az O. P. K. és T. M. Hivatalos Értesítő szerkesztője, az Orsz. Közoktatási Tanácsnak s a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsának és a Szabad Oktat. Tanácsnak hivatalból kiküld. tagja, az Orsz. Polgáriskolai Egyesület igazg.-tanácsosa, az „Adria“ és a Rovartani Társaság választmányi, a Paedagogiai Társaság rendes, a paedagogiumi ifjúsági segítőegyesület dísztagja, az Ifjúsági Kör tiszteletbeli elnöke; a tud. egyetemi természetrajzi szövetség tiszteletbeli tagja, az Alföld természetrajzi felkutatására alakult zoológiai bizottság tagja, továbbá több hazai és külföldi egyesület s társulat alapító, tiszteletbeli és rendes tagja, fő- és székvárosi iskolaszéki tag. Volt a gyakorló főgimnázium rendes tagja, volt egyetemi tanársegéd a zoológiai és comp. anatómiai intézetnél (1886. november 1—1895. december 31.), adjunktus ugyanott (1896. jan. 1—1900. szept. 28.), a budapesti tud. egyetemen az 1896/7—1899/900. tanévekben az állattan-

nak és összeh. bonctannak helyettes tanára. Az intézethez rendes tanárrá 1900. szept. 28.-án, igazgatóvá 1907. jul. 10.-én neveztetett ki. Szül.: Perkatán, 1864. április 16.-án. Lakik az intézetben. Tanította az állattant heti 8 órában.

Bahnert József, zongoraművész és zeneszerző, rendes tanár, zongorára és orgonára képesített zenetanár, az Orsz. Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a Tanítóképző-intézeti Tanárjelöltek „Apponyi“ kollégiumának szakvezető tanára és a magyar színpadi szerzők egyesületének tagja. Az intézetnél az 1907/8. tanévben óraadó tanár volt. Kineveztetett rendes tanárrá 1908. július hó 14.-én. Szül.: Nápolyban, 1860. dec. 19.-én. Lakik: I., Enyed-utca 16. Tanította az orgonát és zongorát heti 26 órában.

Erdélyi Lajos, bölcsészetdoktor, a magyar nyelvtudomány rendes tanára, a Tanítóképző-intézeti Tanárjelöltek „Apponyi“-Kollégiumának szakvezető tanára, a budapesti tudományegyetemen a magyar nyelvjárástan és mondattan magántanára, a magyar és latin nyelvből és irodalomból képesített középiskolai tanár, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanító- és Tanítónővizsgáló-Bizottság tagja, a Magyar Nyelvtudományi, a Magyar Néprajzi Társaság és a Nemzeti Torna-egyesület választmányi tagja, az Országos Polgáriskolai Egyesület, Budapesti Philologiai Társaság, Erdélyi Múzeum-Egyesület, a Magyar Történelmi Társulat s az Orsz. ref. Tanáregyesület tagja. Volt a kolozsvári ref. kollégium és a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó-kollégium h. tanára (1896—1898. illet. 1899—1900); közben egy évet külföldi tanulmányúton töltött, 1900—1908 a budapesti ref. főgimnázium rendes tanára. Az intézethez kineveztetett r. tanárrá 1908. szept. 12.-én. Szül.: Uzonban, Háromszék-megyében 1871. június 1.-én. Lakik: I., Győri-út 14. Tanította az általános nyelvtudományt, magyar nyelvhasználatát és magyar nyelvtant, továbbá a stilisztikát, retorikát, esztétikát, verstant és poétikát, az I. és II. évfolyamon heti 12 s a latin nyelvet az I., II. és III. évfolyamon, heti 3, összesen heti 15 órában

Goldziher Károly, bölcsészetdoktor, a mennyiségtan rendes tanára, a m. kir. József-műegyetemen a politikai és kereskedelmi számtan magántanára, a Tanítóképző-intézeti Tanárjelöltek „Apponyi“-kollégiumának szakvezető tanára, okleveles középiskolai tanár; az Országos Felső Nép- és Polgári iskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a matematikai tanítás reformálására alakult nemzetközi szervezet magyarországi albizottságának egyik titkára, több hazai és külföldi matematikai, biztosítástudományi és tanügyi társulat tagja,

a Magyar Gyorsíró Társaság igazgatóságának tagja. Volt a gyakorló főgimnázium rendes tagja és a budapesti tudomány-egyetem mennyiségtani tanszékének repetitora (1902/3), a magyar halandósági táblázatokat szerkesztő központi hivatal vezetője (1904—1906) és a budapesti III. ker. m. kir. áll. főgimnázium tanára (1905—1908). Az intézethez kineveztetett rendes tanárrá 1908. október hó 13.-án. Szül.: Budapesten, 1881. febr. 26.-án. Lakik: VII., Holló-utca 4. Tanította az algebrát, a planimetriát, a kereskedelmi számtant, a politikai számtant és a könyvviteltant, heti 14 órában.

Gyulai Ágost, bölcsészetdoktor, a magyar irodalomtörténet rendes tanára, a magyar és német nyelv és irodalom és a bölcsészet okleveles középiskolai tanára, a Stolze-Fenyvessy-féle gyorsírás okleveles tanára, a magyar filológiai szeminárium vezetője, a Polgáriskolai Tanítójelöltek Ifjúsági Körének tanárkari biztosa, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a Tanítóképző-intézeti Tanárjelöltek „Apponyi“-Kollégiumának szakvezető tanára, a Magyar Paedagogiai Társaság rendes tagja és titkára, a Kisfaludy-Társaság Shakespeare-Bizottságának jegyzője, a Budapesti Philológiai Társaság és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság választmányi tagja, a Magyar Társadalomtudományi Egyesület szabadoktatási bizottságának tagja és több hazai tudományos és tanügyi társaságnak rendes tagja. Volt a m. kir. Ferencz József-intézetnél nevelő-tanár, a budapesti II. ker. kir. egyetemi főgimnáziumnál helyettes és rendes tanár (1891. júl. 24—1897. júl. 20.), a budapesti I. ker. állami főgimnáziumnál rendes tanár (1897—1903. jun. 22.). Az intézethez kineveztetett rendes tanárrá 1903. június 22.-én. Szül.: Budapest, 1868. febr. 14.-én. Lakik: I., Lógody-utca 33. sz. Tanította a magyar irodalomtörténetet heti 16 órában és vezette a magyar irodalmi szeminárium gyakorlatokat heti 3 órában.

Herrmann Antal, bölcsészetdoktor, igazgatói címmel és jelleggel felruházott polgáriskolai tanítóképző-intézeti tanár, a német nyelv és irodalom rendes tanára, a kolozsvári egyetemen az általános és hazai ethnographia magántanára, okleveles középiskolai tanár, okl. levéltárnok, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, az Ethnologische Mittheilungen aus Ungarn, a Mittheilungen zur Zigeunerkunde, a Magyar Zenetudomány, az Ungarische Musikologie, az Armenia című folyóiratok kiadó-szerkesztője, az Erdélyi Kárpát-Egyesület néprajzi múzeumának és a szamosújvári örmény múzeumnak tiszteletbeli igazgatója, a berlini, müncheni, bécsi anthropologiai társaságok választott levelező-

tagja, az osztrák néprajzi társaság tagja, a nemzetközi cigány tudós-társaság ügyvivője, a Polgáriskolai Egyesületnek alapító, a Tanítóképző-Intézeti tanárok Orsz. Egyesületének alapító és választmányi, a Tanítói Árvaház-Egyesület választmányi tagja, a Nemzetközi Közép- és Keletázsiai Társaság magyar bizottságának, az Országos Magyar Szövetség központi választmányának, a váczi magyar védőegyesület s a váczi múzeum-egyesület választmányának és a váczi és váczvidéki közművelődési egyesület igazgatóságának tagja, a hunyadmegyei történeti és régészeti társaság tiszteletbeli tagja, az Orsz. Magy. Zene-Egyesület ügyvivő elnöke, a Szent István-Társulat tudományos és irodalmi szakosztályának és az Erdélyi szakirodalmi társaságnak tagja, több hazai tudományos és tanügyi társaságnak alapító, tiszteletbeli, választmányi és rendes tagja. Volt brassói róm. kath. főgimnáziumi tanár (1871—1873), pancsovai áll. főreáliskolai tanár (1875), fehértemplomi áll. főgimnáziumi tanár (1883). Az intézethez kinevezetett helyettes tanárnak 1883. nov. 1.-én, rendes tanárnak 1884. július 31.-én. Szül.: Brassó, 1851. júl. 30.-án. Lakik: VII., Garay-utca 24. Tanította a német nyelvet és irodalmat heti 15 órában.

Imre Sándor, bölcsészetdoktor, a budapesti tud. egyetemen és a kolozsvári egyetemen a paedagogiai magyar neveléstörténet magántanára; a paedagogia és filozofia rendes tanára, a paedagogiai szeminárium vezetője, a Tanítóképző-intézeti Tanárjelöltek Apponyi-Kollégiumának szakvezető-tanára, az Országos Felső-Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja; okl. középisk. tanár, a Magyar Paedagogiai Társaság rendes, az Erdélyrészi Tanítóegyesületek Szövetségének s a Magyar Gyermektanulmányi Társaságnak, a Tanítóképző-int. Tanárok Orsz. Egyesületének s a budapesti polgárisk. tanárok körének választmányi tagja, az Országos Középiskolai Tanáregyesület igazgatóságának tagja. Volt a kolozsvári ref. kollégium főgimnáziumának tanára (1900—1908. szept.), internátusának vezetője (1902—1905), elemi iskolájának igazgatója (1908. április 1.-től), a kolozsvári tanári körnek titkára, majd ügyvivő alelnöke (1901—1908), az Erdélyi Múzeum-Egyesületnek titkára (1904—1908). Az intézethez rendes tanárrá kinevezetett 1908. szept. 9.-én. Szül.: Hódmezővásárhelyt, 1877. okt. 13. Lakása: I., Mozdony-utca 23. Tanította a paedagogiát s a filozofiai propaedeutikát heti 15 órában.

Koch Ferenc, bölcsészetdoktor, a kémia, ásványtan és geológia rendes tanára, kolozsvári egyetemi címz. ny. rk. tanár, okleve-

les középiskolai tanár, az Állami Polgári Tanítóképző-Intézet ásvány-kémiai szertárának és szemináriumának vezetője, a Tanítóképző-Intézeti Tanárjelöltek „Apponyi“-Kollégiumának szakvezető tanára, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a berlini „Deutsche Chemische Gesellschaft“ és több hazai tudományos és tanügyi egyesület rendes tagja. Volt a kolozsvári tudomány-egyetemen tanársegéd (1878—1884), kolozsvári áll. tanítóképző-intézeti rendes tanár (1887—1898). Az intézethez rendes tanárrá kineveztetett 1898. júl. 26.-án. Szül.: Zombor, 1853. okt. 28.-án. Lakik: I., Alkotás-utca 37. Tanította a kémiát, ásványtant és geológiát heti 13 órában.

Kmetykó János, a tornászat rendes tanára, a Nemzeti Tornaegyletben képesített tornatanár, a francia Akadémia tisztje, az Orsz. Felső Nép- és Polgári iskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság rendes tagja, a Magyarországi Testedző Egyletek Szövetségének művezetője és választmányi tagja, a Budapesti Torna Klub művezetője, a Magyarországi Tornatanárok Egyletének rendes tagja, az Orsz. Középiskolai Tanáregylet rendes tagja. Volt az érsekújvári kath. gimnáziumnál (1903—1905), a budapesti III. ker. áll. főgimnáziumnál (1905—1910) és a budapesti V. ker. áll. főreáliskolánál (1910—1911) rendes tornatanár. Az intézethez rendes tanárrá kineveztetett 1911. ápr. 18. óta. Szül.: Szegeden, 1880. október hó 3.-án. Lakik: I., Győri-út 18. Tanította a tornát heti 18 órában.

Kovács János, bölcsészetdoktor, a fizika rendes tanára, okleveles középiskolai tanár, a fizikai szeminárium vezetője, az Ifjúsági Segítő-Egyesület tanárkari biztosa és dísztagja, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, az Országos Tanítóképző-Intézeti Tanárvizsgáló-Bizottság jegyzője, a Tanítóképző-Intézeti Tanárjelöltek „Apponyi“-Kollégiumának szakvezető tanára, az Orsz. Köznevelési Tanács előadó tanácsosa, polgáriskolai miniszter. iskolalátogató, a Tanítóképző-Intézeti tanárok Országos Egyesületének tiszteletbeli elnöke, az Országos Polgáriskolai Egyesület tiszteletbeli elnöke, a Magyar Paedagogiai Társaság rendes tagja, volt titkára s szerkesztője, számos hazai egyesület tiszteletbeli s rendes tagja. Az intézethez rendes tanárrá kineveztetett 1881. aug. 20.-án. Szül.: Mezőbánd, 1856. december 10.-én. Lakik: I., Hantos-út 6.

Lovcsányi Gyula, a történelem, köz- és magánjog rendes tanára, a Tanítóképző-Intézeti Tanárjelöltek „Apponyi“-Kollégiumának szakvezető tanára, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a történelmi szeminárium vezetője,

több hazai egyesület rendes tagja. Tanított a privigyei elemi iskolánál (1869—70), a trencsényi gimnáziumnál (1871—72) és a zilahi polgári iskolánál az 1874—75., 1875—76. tanévben. Az intézethez kineveztetett helyettes tanárrá 1877. augusztus 21.-én, rendes tanárrá 1879. szeptember 4.-én. Szül.: Ipolyság, 1850. április 5.-én. Lakik: I., Mészáros-utca 18. Tanította a magyar és egyetemes történetet, a köz- és magánjogot heti 15 órában.

Rohn József, rendes tanár, középiskolai tanárvizsgálatot tett földrajzból, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a Magyarországi Tanítók Árvaházi Egyesületének pénztárnoka és árvaatyja. Három éven át 1876—79-ig tanított a m. kir. középiskolai tanárképző-intézet gyakorló iskolájában. Az intézethez kineveztetett segédtanárrá 1879. augusztus 7.-én, rendes tanárrá 1882. július 3. Szül.: Dénesd, 1854. január 11.-én. Lakik: I., Alkotás-utca 44. Tanította a német nyelvi társalgást a nyelv- és történettudományi szakcsoport I—III. évfolyamán és a mennyiség- és természettudományi szakcsoport I., II. és III. évfolyamán heti 3—3 órában. Heti óráinak száma: 18.

Rucsinszki Lajos, a matematika rendes tanára, főreáliskolákra képesített tanár, a matematikai szeminárium vezetője, az Országos Felső Nép- és Polgáriskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja; több hazai egyesület r. tagja. Volt székesfehérvári főreáliskolai rendes tanár (1873. okt.—dec.), a József-műegyetemen a matematikai repetitora (1874. jan.—szept.), a székesudvarhelyi főreáliskola rendes tanára (1874. okt.—1887. okt.). Az intézethez rendes tanárrá kineveztetett 1887. okt. 1.-én. Szül.: Eperjes, 1850. nov. 19.-én. Lakik: I., Mozdony-utca 7. Tanította a matematikát heti 13 órában.

Bajusz Károly, a gyorsírás óraadó tanára, a m. kir. állami számvevőszék számvizsgálója miniszteri számtanácsosi ranggal és jelleggel, okleveles gyorsírás-tanár, az Orsz. Magyar Gyorsíró-Egyesület választmányi tagja és pénztárosa, a Gyakorló Gyorsíró szaklap tulajdonosa és szerkesztője és a székesfővárosonál megbízott gyorsíró-tanár. Az intézetnél működik 1905. szept. óta. Szül.: Solt, 1873. december 24.-én. Lakik: IX., Rákos-utca 8. Tanította a gyorsírást heti 4 órában.

Bürner Sándor, bölcsészetdoktor, a francia nyelv óraadó tanára, okleveles középiskolai tanár, a budapesti II. ker. állami főreáliskolának rendes tanára. A Société des professeurs de langues vivantes tagja, a Bureau international des professeurs de langues vivantes levelező tagja, a Société littéraire française de Budapest

volt tanára. Volt helyettes tanár a kassai áll. főreáliskolában (1898—99), ugyanott rendes tanár (1899—1901), a székesfehérvári áll. főreáliskolában (1901—1906), a budapesti II. ker. áll. főreáliskolában 1906 óta rendes tanár. Ez intézetben 1910. szept. 1. óta működik. Szül.: Budapesten, 1876. január 23.-án. Lakik: II., Ilona-utca 4. Tanította a francia nyelvet heti 4 órában.

Lányi Ernő, okleveles középiskolai rajztanár, a rajz és a művészetek történetének óraadó tanára. Az intézetnél 1911. szept. óta mint óraadó tanár működik. Szül.: Székelyudvarhely, 1858. márc. 2.-án. Lakik: I., Fodor-utca 17. Tanította a szabadkézi rajzot és a művészetek történetét heti 6 órában.

Littke Aurél, bölcsészetdoktor, a földrajz tanára, a budapesti kir. magyar tudomány-egyetem Földrajzi Intézetének első tanársegéde, az Apponyi-Kollégium szakvezető tanára, az Orsz. Felső Nép- és Polgári iskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a Magyar Földrajzi Társaság levelező és választmányi, ugyanezen Társaság Alföldi bizottságának tagja, a Turáni Társaság rendes tagja, a budapesti kir. magyar tudomány-egyetemi Természettudományi Szövetség levelező és alapító tagja, a budapesti Erzsébet-Népakadémia előadó tagja. Szül.: Budapest, 1872. dec. 31.-én. Lakik: IX., Kinizsy-utca 9. Tanította a földrajzot heti 13 órában.

Moesz Gusztáv, bölcsészetdoktor, a növénytan óraadó tanára, a Magyar Nemzeti Múzeum igazgató-őre, okleveles középiskolai tanár, az Orsz. Felső Nép- és Polgári iskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a kir. magy. Természettud. Társulat választmányi tagja és növényteni szakosztályának alapító tagja, egyuttal jegyzője, a budapesti tud. egyetemi Természettud. Szövetség levelező tagja, több tud. társaság tagja, a „Botanikai Közlemények“ szerkesztő bizottságának tagja, az Uránia magyar Tudományos Egyesület: „Népszerű Tudományos Felolvasások“ c. vállalatának szakszerkesztője, az Alföld természetrajzi felkutatására alakult botanikai bizottság tagja. Volt a budapesti tud. egyetem ásvány- és kőzettani intézetének tanársegéde (1895—1899), a budapesti m. kir. gyakorló főgimnázium rk. tagja (1906/7), a brassói állami főreáliskola rendes tanára (1899—1906), majd a Magyar Nemzeti Múzeum növényteni osztályához szolgálattételre berendelve (1906—1911). Az intézetnél működik 1910. szept. 1. óta. Szül.: Kőrmöcsbányán, 1873. okt. 21.-én. Lakik: I., Roham-utca 3. Tanította a növénytant heti 7 órában.

Rehák Artur, orvosdoktor, intézeti orvos, a bonc- és élettan óraadó tanára. Képesített tisztii orvos, a m. kir. III. sz. csendőr-

kerület hivatalos orvosa, a m. kir. post. és táv. alk. Ferencz József b. e. I. ker. orvosa. Szül.: Budapest, 1875. márc. 11.-én. Lakik: I., Alagut-utca 4. Az intézetnél működik 1911. szept. 1. óta. Tanította a bonctant, élettant és az első segélynyújtást.

Sztankó Béla, budapesti I. ker. áll. elemi tanítóképző-intézeti r. tanár, az ének és a zeneelmélet óraadó tanára, a Tanítóképző-Int. Tanárok Orsz. Egyesületének alelnöke, a Felső Nép- és Polg. isk. Tanítóvizsgáló-Bizottság tagja, a Tanítóképző-Int. Orsz. Zene-tanárvizsgáló-Bizottság tagja és jegyzője, az „Apponyi“-Kollégium szakvezető tanára. Az intézetnél működik 1887. szeptember óta. Szül.: Szolnok, 1866. ápr. 13. Lakik: I., Alkotás-u. 37. Tanította az éneket és a zeneelméletet heti 7 órában.

Kiss János, nevelő tanár, gyakornok a matematikai és fizikai szemináriumban, Felső Nép- és Polg. isk. képesítve a matematikai- és természettudományi szakcsoport tárgyaiból, okl. tanítóképző-intézeti tanár. Lakik: az intézetben. Az intézetnél 1911. december hó 15.-ig működven kineveztetett, a székelykeresztúri állami tanítóképző-intézethez tanárnak.

Szmetana József, köztartásvezető és nevelő-tanár, gyakornok a földrajzi szemináriumban, Felső Nép- és Polg. isk. képesítve a nyelv-történettudományi szakcsoport tárgyaiból, okl. tanítóképző-intézeti tanár. Lakik: az intézetben. Az intézetnél működik 1911. szept. 1. óta.

Zavatzky Antal, nevelő-tanár, alapvizsgálatot tett középiskolai tanárjelölt. Lakik: az intézetben. Az intézetnél működik 1911. december 15. óta.

II. Hallgatók.

Intézeti rendes hallgatók.

A) Nyelv- és történettudományi szakcsoport.

N é v	Év- folyam	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Bervanger Ernő	I.	911	—	I.	—
Bénin István	I.	911	—	I.	—
Bogáromy Zoltán	I.	911	—	I.	II.
Bögehold Ferenc (torna)	I.	911	—	I.	—
Csánky Adorján (torna)	I.	911	—	I.	II.
Cseh Miksa	I.	911	—	I.	II.
Dalibor Ödön Elek	I.	911	—	I.	II.
Domokos Sándor (torna)	I.	911	—	I.	II.
Dóró Gábor (torna)	I.	911	—	I.	II.
Draganits Ferenc	I.	911	—	I.	II.
Egyed Géza (torna)	I.	911	—	I.	II.
Farkas József (torna)	I.	911	—	I.	II.
Ferenczy Endre (zene)	I.	911	—	I.	II.
Fodor József	I.	911	—	I.	II.
Freiszmuth József (zene)	I.	911	—	I.	II.
Gedeon János (torna)	I.	911	—	I.	II.
Geyer Béla (zene)	I.	911	—	I.	II.
Gyalay Mihály (zene)	I.	911	—	I.	II.
Halápy János (zene)	I.	911	—	I.	II.
Imre Béla (zene)	I.	911	—	I.	II.
Iván József (torna)	I.	911	—	I.	II.
Kincses Ferenc (torna)	I.	911	—	I.	II.
Klacsánszky R. Géza (zene)	I.	911	—	I.	II.
Kolláricsik Géza (torna)	I.	911	—	I.	II.
Kormos József (torna)	I.	911	—	I.	II.
Kóródy Leó (torna)	I.	911	—	I.	II.
Koszorús József (torna)	I.	911	—	I.	II.
Ledvák Marcel	I.	911	—	I.	II.
Loschert Ede (zene)	I.	911	—	I.	II.
Mácsai Károly (zene)	I.	911	—	I.	II.
Mengel Dániel (torna)	I.	911	—	I.	II.
Oppé Vilmos	I.	911	—	I.	II.
Ósz János (torna)	I.	911	—	I.	II.
Plesa Ferenc (torna)	I.	911	—	I.	II.
Pollák Lajos	I.	911	—	I.	II.

*) A zárójelben lévő „torna“ és „zene“ a hallgatott mellékszaktot jelenti.

N é v	Év- folyam	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Prohászka Ferenc (torna)	I.	911	—	I.	II.
Repics Péter (zene)	I.	911	—	I.	II.
Réti Miklós	I.	911	—	I.	II.
Sándor Imre	I.	911	—	I.	II.
Sass Károly (zene)	I.	911	—	I.	II.
Suba Lajos	I.	911	—	I.	II.
Szabó József (torna)	I.	911	—	I.	II.
Szabó László (torna)	I.	911	—	I.	II.
Szász Lajos (zene)	I.	911	—	I.	II.
Szűcs Imre	I.	911	—	I.	—
Tömösváry Sándor	I.	911	—	I.	II.
Vida Imre (torna)	I.	911	—	I.	II.
Walthier György (torna)	I.	911	—	I.	II.
Wanitsek Rezső (torna)	I.	911	—	I.	—
Akuratni József (torna)	II.	910	—	I.	II.
Biró István (zene)	II.	910	—	I.	II.
Demuth Lajos (torna)	II.	910	—	I.	II.
Ferenczi Károly (torna)	II.	910	—	I.	II.
Gubacs Gábor (torna)	II.	910	—	I.	II.
Hermel Béla (torna)	II.	910	—	I.	II.
Holczmann Róbert (zene)	II.	910	—	I.	II.
Jakó Sándor (torna)	II.	910	—	I.	II.
Jármai Vilmos (zene)	II.	910	—	I.	II.
Kállai Ernő (torna)	II.	910	—	I.	II.
Kéz András	II.	910	—	I.	II.
M. Kiss Lajos (torna)	II.	910	—	I.	II.
Klekner Géza	II.	910	—	I.	II.
Kopócsy Béla	II.	910	—	I.	II.
Kupi Ferenc	II.	910	—	I.	—
Lebisch Vince	II.	910	—	I.	II.
Magasházy Jenő (zene)	II.	910	—	I.	—
Magyar Lajos (zene)	II.	910	—	I.	II.
Mészáros Lajos	II.	910	—	I.	II.
Peschkó László (torna)	II.	910	—	I.	II.
Rácz István (torna)	II.	910	—	I.	II.
Sipos András (torna)	II.	910	—	I.	II.
Sitter Kálmán (torna)	II.	910	—	I.	II.
Szőke Kálmán	II.	910	—	I.	II.
Vajda István	II.	910	—	I.	II.
Várady László (zene)	II.	910	—	I.	II.
Zágoni Dezső (torna)	II.	910	—	I.	II.
Achs Izidor	III.	909	—	I.	II.
Aescht Arthur	III.	909	—	I.	II.
Balázs Rezső (torna)	III.	909	—	I.	II.
Balog Endre (zene)	III.	909	—	I.	II.
Bartha Jenő (torna)	III.	909	—	I.	II.
Borbély János (zene)	III.	909	—	I.	II.
Déri Gyula (torna)	III.	909	—	I.	II.
Faragó Károly	III.	909	—	I.	II.
Fehér Béla (torna)	III.	909	—	I.	II.
Gyurjác András (torna)	III.	909	—	I.	II.
Haak Gyula (zene)	III.	909	—	I.	II.

N é v	Év- folyam	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Havas Mihály (torna) ...	III.	909	—	I.	II.
Holly Antal (zene) ...	III.	909	—	I.	II.
Kenyeres Elemér (zene) ...	III.	909	—	I.	II.
Kirner Pál (torna) ...	III.	909	—	I.	II.
Kurz József (torna) ...	III.	909	—	I.	II.
Lukács Béla (zene) ...	III.	909	—	I.	II.
Mártonffy Károly ...	III.	909	—	I.	II.
Melha Endre (zene, torna) ...	III.	909	—	I.	II.
Merényi Sándor (zene) ...	III.	909	—	I.	II.
Mezei Gyula (torna) ...	III.	909	—	I.	II.
Muth Béla (torna) ...	III.	909	—	I.	II.
Orbán András (torna) ...	III.	909	—	I.	II.
Révész Izidor (torna) ...	III.	909	—	I.	II.
Révész János (torna) ...	III.	909	—	I.	II.
Sass Lajos (torna) ...	III.	909	—	I.	II.
Szabó Bertalan (zene) ...	III.	909	—	I.	II.
Várady József (torna) ...	III.	909	—	I.	II.
Végh Károly ...	III.	909	—	I.	II.
Wagmann Albert ...	III.	909	—	I.	II.
Wagner Ernő (torna) ...	III.	909	—	I.	II.

B) Mennyiség-természettudományi szakcsoport.

Baditz Károly (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Bocz Péter (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Boda Vilmos ...	I.	911	—	I.	II.
Bodnár István (zene) ...	I.	911	—	I.	II.
Both Béla (torna) ...	I.	911	—	I.	—
Breznay Lajos (zene) ...	I.	911	—	I.	II.
Dobosy Elek (zene) ...	I.	911	—	I.	II.
Dolinszky János (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Dörner Géza (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Faragó Adolf ...	I.	911	—	I.	II.
Farkas István (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Fóris Ferenc (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Gerő Lajos ...	I.	911	—	I.	II.
Göndös József (zene) ...	I.	911	—	I.	II.
Götz Ádám (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Hajdu Sándor (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Hirrmann Ferenc (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Hreblay Lajos (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Kincses Gyula (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Machay Jenő (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Matusidesz Béla (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Mihálka János ...	I.	911	—	I.	—
Nagyvinszky János (torna) ...	I.	911	—	I.	II.
Neumeiszter György (zene) ...	I.	911	—	I.	II.
Rojkó István (zene) ...	I.	911	—	I.	II.
Seelenfreund Albert (torna) ...	I.	911	—	I.	—
Sinkovits Dániel (zene) ...	I.	911	—	I.	II.
Somogyi István (zene) ...	I.	911	—	I.	II.
Székely Nándor (zene) ...	I.	911	—	I.	II.
Tóth István ...	I.	911	—	I.	—
Valeán János (torna) ...	I.	911	—	I.	II.

N é v	Év- folyam	Beiktatás ideje		Tanfélév	
		téli	nyári		
		s z a k			
Adamovich Rezső (torna)	II.	910	—	I.	II.
Balogh Sándor (torna)	II.	910	—	I.	II.
Bódy Lajos (torna)	II.	910	—	I.	II.
Butiu Sándor (zene)	II.	910	—	I.	II.
Farkas János (zene)	II.	910	—	I.	—
Fligler Miklós (zene)	II.	910	—	I.	II.
Frigyes Béla (torna)	II.	910	—	I.	II.
Greguss Pál (torna)	II.	910	—	I.	II.
Henni Aladár	II.	910	—	I.	II.
Homor László (zene)	II.	910	—	I.	II.
Hortobágyi János (torna)	II.	910	—	I.	II.
Kishonti Barna (zene)	II.	910	—	I.	II.
Molnár József (torna)	II.	910	—	I.	—
Németh József	II.	910	—	I.	II.
Payer József (torna)	II.	910	—	I.	II.
Picklbauer Elek (zene)	II.	910	—	I.	II.
Rosenzweig Antal (torna)	II.	910	—	I.	II.
Ruzsicska Károly (torna)	II.	910	—	I.	II.
Simon Nándor (zene)	II.	910	—	I.	II.
Szántó Ferenc (torna)	II.	910	—	I.	II.
Székely Vilmos	II.	910	—	I.	II.
Szubotinovits Endre (torna)	II.	910	—	I.	II.
Szűcs Béla (torna)	II.	910	—	I.	II.
Weisz Károly (zene) meghalt	II.	910	—	I.	—
Zatykó Lajos (torna)	II.	910	—	I.	II.
Zrinyi Aladár (torna)	II.	910	—	I.	II.
Bleyer Sándor	III.	909	—	I.	II.
Bocskay Károly (torna)	III.	909	—	I.	II.
Buschbacher Márton (torna)	III.	909	—	I.	II.
Chudy Ferenc	III.	909	—	I.	II.
Domokos Andor (zene)	III.	909	—	I.	II.
Duldner Henrik	III.	909	—	I.	II.
Flas József	III.	909	—	I.	II.
Flóra Sándor (torna)	III.	909	—	I.	II.
Gáspár Imre (zene)	III.	909	—	I.	II.
Hilbert Károly	III.	909	—	I.	II.
Juretzky István Vilmos	III.	909	—	I.	II.
Kanabé Gyula (torna)	III.	909	—	I.	II.
Kelemen Miklós (torna)	III.	909	—	I.	II.
Kellner János (zene)	III.	909	—	I.	II.
Kossuth Tivadar (zene)	III.	909	—	I.	II.
Pocsubay János (torna)	III.	909	—	I.	II.
Pődör Béla (torna)	III.	909	—	I.	II.
Skolmayer Árpád (zene)	III.	909	—	I.	II.
Tanai Antal (torna)	III.	909	—	I.	II.
Vajda Emil Nándor (torna)	III.	909	—	I.	II.
Vitos Gerő	III.	909	—	I.	II.
Wacek Béla (zene)	III.	909	—	I.	II.

Táblás kimutatás az 1911/12. tanévben beiratkozott hallgatókról.

Szakcsoport és évfolyam	Hallgatók száma	Vallásukra nézve							Születésre nézve				
		Róm. kath.	Gör. kath.	Gör. keleti	Ev. ref.	Ág. hitv.	Unitárius	Izraelita	Magyar-ország	Horvát-Szláv-ország	Ausztriai	Egyéb külföldi	
A) <i>Nyelv- és történettud. szakcsoport:</i>													
I. évfolyam	48	29	1	2	13	1	—	2	46	—	2	—	
II. "	27	17	—	—	7	3	—	—	26	—	—	1	
III. "	31	18	—	—	5	5	—	3	29	—	1	1	
B) <i>Mennyiség-természettud. szakcsoport:</i>													
I. évfolyam	31	16	1	2	4	4	—	4	31	—	—	—	
II. "	26	18	—	1	3	4	—	—	25	—	—	1	
III. "	22	16	—	—	1	3	—	2	22	—	—	—	
Összesen:		185	114	2	5	33	20	—	11	179	—	3	3

Táblás kimutatás az 1911/12. tanévben élvezett állami ösztöndíjakról.

Évfolyam	Teljesen ingyenes	Féldíjas	170 kor. vagy ebédet élvező	Az ösztöndíj értéke	
				korona	fillér
A) <i>Nyelv- és történettud. szakcsoport:</i>					
I. évfolyam	3	6	4	2165	—
II. „	1	4	7	2180	—
III. „	5	4	6	3330	—
B) <i>Mennyiség-természettud. szakcsoport:</i>					
I. évfolyam	5	7	3	3315	—
II. „	5	4	4	2990	—
III. „	4	5	4	2825	—
Összesen:	23	30	28	16805	—

Jegyzet. Hogy a kiváló szorgalmú és jó magaviseletű hallgatók kizárólag tanulmányaiknak élhessenek, az intézetben lakással és köztartással egybekötött „internátus” szerveztetett. Az internátusban bent lakott: 23 teljes ingyenes, 30 féldíjas, kik havi 16,5 koronát és 7 teljes fizetéses hallgató, kik havi 33 koronát fizettek. A bent lakók száma volt 61.

Az internátus vezetője: az igazgató, kinek az elmúlt évben segédkeztek:

1. Két nevelő-gyakornok: *Szmetana József*, okl. tanítóképző-intézeti tanár és *Zavatzky Antal*, középiskolai tanárjelölt.

2. Köztartásvezető: *Szmetana József*, nevelő-tanár.

3. Gazdaasszony: *ö. v. Bányai Jánosné*.

Az internátusi kedvezményben részesült hallgatók lehetnek: teljesen ingyenesek, akik minden díj nélkül kapnak élelmezést, lakást, fűtést és világítást, vagy féldíjasok, akik ugyanezen kedvezményt havi 16,5 koronáért élvezik, vagy olyanok, akik ingyen ebédben részesülnek. Az internátusba a hallgatókat a Vallás- és közoktatási miniszter úr veszi fel, mint a fenti táblás kimutatás is igazolja, korlátolt számban.

**Az 1911—12. tanévben magánosztályvizsgálatra bocsájtott
hallgatók, (rendszerint okleveles elemi népiskolai tanítók)
névjegyzéke.**

A) Nyelv- és történettudományi szakcsoport.

1. Ambrózy József . . . II. évf.	24. Molnár Károly . . . III. évf.
2. Balázs Béla . . . II. „	25. Nádler István . . . II—III. „
3. Bardócz Sámuel . . . I. „	26. Nagy József . . . I. „
4. Bárdos Gyula . . . III. „	27. Orbán Béla . . . III. „
5. Binét Károly . . . III. „	28. Papp Sámuel . . . II. „
6. Csergő Mihály . . . I. „	29. Petik Kálmán . . . II. „
7. Elzner Izidor . . . II. „	30. Remlinger Flórián . . . II. „
8. Földes Károly . . . I. „	31. Róth Árpád . . . III. „
9. Gál Árpád . . . II. „	32. Salzer Oszkár . . . III. „
10. Gridics István . . . I—II. „	33. Schultz Gábor . . . I. „
11. Gönczi János . . . I. „	34. Simonyi Zoltán . . . III. „
12. Hajdu Mihály . . . I. „	35. Siposs Antal . . . I. „
13. Halász Izsák . . . II. „	36. Szabó Rezső . . . I. „
14. Horváth Jenő . . . III. „	37. Szám István . . . II. „
15. Kalocsay János . . . II. „	38. Sztankovits János . . . II. „
16. Kladek László . . . I. „	39. Tauber Emil . . . I. „
17. Kincses Ferenc . . . I. „	40. Tolvaly Géza . . . II. „
18. Laczó Viktor dr. . . II. „	41. Váry Lajos . . . I. „
19. Lamping Fülöp . . . II. „	42. Ziegler Frigyes . . . II. „
20. Lovas Pál . . . I. „	43. Zikeli János . . . III. „
21. Magdó István . . . III. „	44. Zöldág László . . . I. „
22. Megyery Károly . . . I. „	45. Zseltvay Viktor . . . I. „
23. Mellau István . . . I. „	

B) Mennyiség- és természettudományi szakcsoport.

1. Buxbaum György . . . III. évf.	4. Liska József . . . I. évf.
2. Dallos Elek . . . III. „	5. Reicher István . . . II. „
3. Duplinszky Elek . . . I. „	6. Zomora Sámuel . . . I. „

Táblás kimutatás az 1911/12. tanév folyamán magán osztály-
vizsgálatra bocsátott okl. elemi népiskolai tanítókról.

Szakcsoport és évfolyam	A vizsgálat minősége	A vizsgálat eredménye		A vizsgálatot tevők összes száma
		meg- felelt	nem felelt meg	
A) <i>Nyelv- és történettud. szakcsoport:</i> I. évfolyam	egész vizsgálat	4	13	17
	javító vizsgálat	7	2	9
II. évfolyam	egész vizsgálat	5	8	13
	javító vizsgálat	10	—	10
III. évfolyam	egész vizsgálat	2	4	6
	javító vizsgálat	3	2	5
B) <i>Mennyiség- és termé- szettud. szakcsoport:</i> I. évfolyam	egész vizsgálat	—	2	2
	javító vizsgálat	—	1	1
II. évfolyam	egész vizsgálat	—	1	1
	javító vizsgálat	—	—	—
III. évfolyam	egész vizsgálat	1	—	1
	javító vizsgálat	—	1	1
Összesen	egész vizsgálatot tett	12	28	40
	javító vizsgálatot tett	20	6	26
Együttvéve		32	34	66

Táblás kimutatás az 1911/12. tanévben magánosztályvizsgálatra
bocsátott okl. elemi népiskolai tanítókról.

Évfolyam	Jelöltek száma	Vallásukra nézve							Születésre nézve			
		Róm. kath.	Gör. kath.	Gör. keleti	Ev. ref.	Ág. hitv.	Unitárius	Izraelita	Magyar-ország	Horvát-Szlav.-orsz.	Ausztria	Külföldi
A) <i>Nyelv- és történettud. szakcsoport:</i>												
I.—III. évfolyam — — — —	45	19	4	—	8	6	2	6	45	—	—	—
B) <i>Mennyiség-természettud. szakcsoport :</i>												
I.—III. évfolyam — — — —	6	5	—	—	—	1	—	—	6	—	—	—
Összesen	51	24	4	—	8	7	2	6	51	—	—	—

Ifjusági egyesületek.

I. Segítő-Egyesület.

Működik: 1878 óta: alapszabályai 42901/1894. sz. miniszteri rendelettel megerősítve.

A folyó iskolai évben 157 rendes és 8 pártoló tagja volt.

Kmetykó János tanár belépett az alapító tagok sorába.

Tartott 2 rendes, 2 rendkívüli és 1 díszközgyűlést. Ez utóbbin vette át a Paedagogium tanárkara az egyes polgári iskolák és a Polgáriskolai Tanár-Egyesület által Dr. Kovács János nevére tett, 30 éves tanári működésének emlékét megörökítendő 1100 K-ás alapítványt. A 8 rendes és 2 rendkívüli választmányi gyűlésen kiosztott 398 K segélyt, 691 K kölcsönt és 4 conditiót. Végül rendezett egy minden tekintetben fényesen sikerült majális t. i. május hó 25.-én az Erzsébet-sósfürdő nagy szállójában.

Az egyesület vagyona készpénzben, követelésekben, értékpapirban és árúban 11,267.82 K

Az iskolai év elején volt 8,699.24 K

Az 1911—12. évi gyarapodás 2,568.58 K

E rohamos gyarapodás oka, hogy Dr. Váangel Jenő igazgató és Dr. Kovács János az egyesületnek már 15 éven keresztül tanárkari biztosa mindent elkövetnek az egyesület gyarapítása érdekében. Ezen nagy érdemekért választotta az egyesület megalapítóját Gyertyánffy Istvánt, Dr. Váangel Jenőt és Dr. Kovács Jánost dísztagjaiul jelen tanév végén.

Tisztikara :

Elnök: *Kelemen Miklós* (III. éves).

Alelnök: *Gyurjács Endre* (III. éves).

Főjegyző: *Flóra Sándor* (III. éves).

Jegyző: *Németh József* (II. éves).

Pénztáros: *Kossuth Tivadar* (III. éves).

Irattáros: *Zatykó Lajos* (II. éves).

Ellenőr: *Buschbacher Márton* (III. éves).

Választmányi tagok:

Achs Izor (III. éves).

Fligler Miklós (II. éves).

Domokos Sándor (I. éves).

Götz Ádám (I. éves)

Dolinszky János (I. éves).

Jármai Vilmos (II. éves)..

Ferenczi Károly (II. éves).

Kiss Lajos (II. éves).

Pocsubay János (III. éves). *Sass Károly* (I. éves).
Révész János (III. éves). *Somogyi István* (I. éves).
Gáspár Imre (III. éves). *Szabó Bertalan* (III. éves)
Rosenzweig Antal (II. éves). *Tanai Antal* (III. éves).
 Tanárkari biztos: *Dr. Kovács János*.

II. Ifjúsági kör.

Alakítottatott 1901-ben; alapszabályai 641/1902. sz. miniszteri rendelettel megerősítve.

Tisztikara :

Elnök : *Vajda Emil*.
 Alelnök : *Melha Endre*.
 Főtitkár : *Bocskay Károly*.
 Főjegyző : *Balogh Endre*.
 Titkár : *Frigyes Béla*.
 Jegyző : *Peschkó László*.
 Ellenőr : *Homor László*.
 Pénztáros : *Gáspár Imre*.
 Énekkarvezető : *Lukács Béla*.

A paedagógiai szakosztály elnöke : *Kenyeres Elemér*.
 A " " jegyzője : *Kállai Ernő*.
 Az irodalmi " elnöke : *Váradí József*.
 Az " " jegyzője : *Zágoni Dezső*.
 A természettudományi " elnöke : *Wacek Béla*.
 A " " jegyzője : *Greguss Pál*.
 A történelmi " elnöke : *Sass Lajos*.
 A " " jegyzője : *Sipos András*.
 A földrajz-etnográfiai " elnöke : *Déri Gyula*.
 A " " jegyzője : *Ferenczi Károly*.
 A sport szakosztály elnöke : *Vajda Emil*.
 A " " jegyzője : *Csánky Adorján*.

Választmányi tagok :

Haak Ferenc *Rácz István*
Fehér Béla *Zatykó Lajos*
Hilbert Károly *Rosenzweig Antal*
Pocsubay János *Prohászka Ferenc*
Biró István *Breznay Lajos*.

Póttagok :

<i>Kirner Pál</i>	<i>Kishonti Barna</i>
<i>Bleier Sándor</i>	<i>Mácsay Károly</i>
<i>Kiss Lajos</i>	<i>Göndös István</i>

Szünidei bizottság :

Elnök: *Ruzicska Károly.*
 Jegyző: *Peschkó László.*
 Pénztáros: *Frigyes Béla.*
 Bizalmi férfiak: *Hajdú Sándor,*
 Prohászka Ferenc.
 Tanárkari biztos: *Gyulai Ágost dr.*

Főtitkári jelentés

az „Ifjúsági Kör“ 1911—12. évi működéséről.
 Összeállította: *Bocskay Károly* ifjúsági főtitkár.

Végig tekintve Körünk ez évi működésén, bátran mondhatjuk, hogy megfelelt feladatának, az egyetértés, összetartás érzésének fejlesztése és az önképzés előmozdítása tekintetében. E céloknak, különösen az önképzésnek szolgálatában állanak szakosztályaink. Alig pár esztendeje még csak egy ilyen szakosztályfélének volt, irodalmi osztály néven. Elődeink ennek keretében tartottak előadásokat a legkülönbözőbb tudományok köréből. Ma már annyira differenciálódtak önképzésünk ezen fontos szervei, hogy az alábbiakban 6 szakosztály intenzív működéséről számolhatunk be.

I. Irodalmi szakosztály.

Gyulai Ágost dr.: Homeros.
Erdélyi Lajos dr.: A „Halotti-beszéd“ nyelvjárása.
Váradi József: Shakespeare kora, vígjátékai és történeti színművei.
Váradi József: Shakespeare nagy tragédiái.
Suba Lajos: Költemények.
Balogh Endre: Az „Ördög“ és „A medikus“ nőalakjai.
Váradi József: Arany, mint tragikus költő.
Peschkó László: Zrinyi Miklós idylljei és a költő szerelme.
Kállai Ernő: Naturalismus és impressionismus.
Kállai Ernő: Expressionismus.
Prohászka Ferenc: Komjáthy Jenő.

II. Paedagógiai szakosztály.

Imre Sándor dr.: A kísérleti pedagógiáról.

Vitáilás: A tanítói tekintélytelenség és sikertelenség okai.

Fehér Béla: Az esztétikai nevelésről.

Mártonffy Károly: Az alkotó munkára való nevelésről.

Kenyeres Elemér: A nemi élet etikája és paedagógiája.

III. Természettudományi szakosztály.

Váangel Jenő dr.: A mély tengerfenék állatvilága.

Vajda Emil: Az állatok társadalmi viszonyáról.

Greguss Pál: Természeti képek a máramarosi havasokról.

Valeán János: A repülőgépekről.

Bleyer Sándor: A Protozoák.

Vacek Béla: Poriferák, Coelenteráták.

Váangel Jenő dr.: A Vermesek.

Lázár Károly: A radioaktivitás.

Lázár Károly: A radioaktivitás (Folytatás).

Hilbert Károly: Az Echinodermáták.

Flóra Sándor: A Molluskák.

IV. Történelmi szakosztály.

Lovcsányi Gyula: A régi és a modern történetírás.

Sass Károly: A diluviumkori ősember Magyarországon.

Mártonffy Károly: Történetünk első századaiból.

Melha Endre: Az Arany-bulla és a Magna-charta.

Melha Endre: Az Arany-bulla és a Magna-charta (Folytatás).

Ferenczi Károly: Colbert.

Jármai Vilmos: A Bertalan-éj a századok világításában.

Balázs Rezső: A nők a francia rémuralomban.

Kincses Ferenc: A Gracchusok.

V. Földrajz-etnografiai szakosztály.

Déri Gyula: Berlin ismertetése (Vetített képekkel).

Kéz András: A tengerjárás s rokon tünemények naprendszerünkben (két ülés).

Littke Aurél dr.: Az északi és déli sark felfedezése. (Vetített képek.).

Váangel Jenő dr.: Fiumei kirándulásunk. (Vetített képekkel),

Kiss Lajos: Tirol ismertetése.

VI. Sport szakosztály.

Az idén megalakult sportszakosztályunk első feladata volt alapszabályait kidolgozni, mely körvonalazza a szakosztály működésének célját, irányát, helyzetét a P. T. K.-hez s tagjai jogait és kötelességeit. Az alapszabályokat Kmetykó János tanárkari biztos úr támogatásával a szakosztály elnöke Vajda Emil s jegyzője Csánky Adorján dolgozták ki. Két rendbeli szakosztályi ülés elfogadta s a Nagyméltóságú Miniszter Úr változatlanul jóvá is hagyta, úgy hogy a jövő tanévben érvénybe is lép. (37. old. közölve.)

A szakosztály kebelében az egyes sport ágak gyakorlásának vezetésével alosztályok alakultak. Így: athletikai, football, tennisz, turisztika, téli sport, továbbá úszás. Ezek közül — tekintve a kezdet nehézségeit — az idén csak az athletikai, football és tennisz alosztály működhetett intenzívebben.

Tartott a szakosztály részint a szervezkedés részint a versenyek rendezésének megbeszélése céljából 5 ülést. Azezek iránt való érdeklődés azt mutatja, hogy a sport-szakosztály főiskolánk többi egyesületei mellett nemsokára előkelő helyet fog elfoglalni. A rendezett versenyek (egy őszi s egy tavaszi) fényes eredményei, a versenyzők népes mezejnye, azt bizonyítják, hogy e sport-osztály lelkesedéssel és kitartó munkássággal páratlan lesz a hazai főiskolai sportegyesületek között; mert ez lesz az egyetlen főiskolai sport egyesület, melynek kizárólag intézete köréből valók tagjai s ily körülmények között is képes biztosítani fennmaradását.

Nagy érdeme van s hálás köszönettel adózunk báró Semsey Andor úr öméltóságának, ki anyagi támogatásával lehetővé tette sport-szakosztályunk kialakulását s ily nagy mértékben való fellendülését.

Szakosztályaink 3 nyilvános ülést is tartottak. Először az irodalmi szakosztály december 22-én a következő műsorral nyitotta meg a nyilvánosság előtt való szereplésünk sorát :

1. BAHNERT — SZERDAHELYI : **A csikós tanyán.**

Bahnert József tanár vezetésével előadta : a zenekar.

2. VOLCKMAR : **Hangverseny-darab.** Orgonán előadta : *Loschert Ede.*

3. **Arany János mint tragikus költő.** Irta és felolvasta : *Váradi József.*
Felolvasás közben a következő balladákat szavalják :

4. ARANY JÁNOS : **Éjféli párbaj.** Szavalta : *Demuth Lajos.*

5. ARANY JÁNOS : **Ágnes asszony.** (Melodráma. Zenéje *Kutass-tól.*)

Szavalta : *Peschkó László* ; zongorán kísérte : *Kishonti Barna.*

6. ARANY JÁNOS : **A walesi bárdok.** Szavalta : *Siposs András.*

7. ARANY-RÉVFY : **Rendületlenül.** Előadta : az énekkar.
Vezette : *Lukács Béla.*
8. BEETHOVEN : **Septett.**
Clarinetto (*Sass Károly*) ; violoncello (*Kellner János*) ; corno (*Homor László*) ; violino (*Biró István*) ; viola (*Mészáros Lajos*) ; violoncello (*Geyer Béla*) ; contrabasso (*Bögehold Ferenc*).
9. MENDELSSOHN : **Heimkehr aus der Fremde.**
Bahnert József tanár vezetésével előadta a zenekar.
10. ARANY-BARTALUS : **Dalegyveleg.** Előadta : az énekkar.
Vezette : *Lukács Béla.*

Ezután a természettudományi szakosztály rendezett egy igen jól sikerült természettudományi estélyt március 29-én az alább közölt változatos műsorral :

1. MENDELSSOHN : **Sextett.**
Előadták : *Kishonti Barna* (zongora), *Holly Antal* (violino I.), *Mészáros Lajos* (viola I.), *Jármay Vilmos* (viola II.), *Geyer Béla* (violoncello) és *Göndös József* (contrabasso).
2. **Tesla-kísérletek.**
Bemutatta : *Flóra Sándor.*
3. FRANZ RÓBERT : **Májusban.**
Előadta : *a Paedagogium énekkara.*
4. **A tengeri halak életéről.** (Vetített képekkel).
Előadta : *Vacek Béla.*
5. MOZART : **XXI. vonósnégyes (D dur.)**
Előadták : *Lukács Béla* (violino I.), *Biró István* (violino II.), *Holczmann Róbert* (viola) és *Kellner János* (violoncello).
6. SZÁSZ GERŐ : **A végtelenség.**
Szavalta : *Bleier Sándor.*
7. MENDELSSOHN : **Scherzo.**
Előadta : *a Paedagogium zenekara.*
8. HOPPE REZSŐ : **Népdal egyveleg.**
Előadta : *a Paedagogium énekkara.*

Május hó 11-én pedig sport osztályunk avatta fel intézetünk új, modernül berendezett tornacsarnokát atletikai versennyel egybekötött sportünnepélyén. A fényes ünnepélyt eléggé illusztrálja annak műsora :

Dél előtt 11 órakor az intézet sporttelepén.

1. 60 yardos síkfutás.		
2. Főverseny : a) magasugrás	}	összetett
verseny.
b) diszkoszvetés		
c) 200 m. síkfutás		
3. Magasugrás.		

4. Súlydobás és magasugrás 5-ös csapatok részére (összetett verseny).
5. Gerelydobás (középen fogással).
6. Rúdugrás.
7. Football mérkőzés.

Délután 6 $\frac{1}{2}$ órakor az intézet tornatermében.

1. **Himnusz.** Eladta az ifj. énekkar.
Vezette: *Lukács Béla* paedagogiumi hallgató.
 2. **Megnyitó beszéd.**
Mondta: *Vajda Emil* az ifj. kör elnöke.
 3. **Svéd-dán tornaóra.** Végezték az I. évf. tornaszakos hallgatói.
Vezette: *Kmetykó János* paedagogiumi tornatanár.
 4. **Iskola vivás.** Vezette: *Bach Benő* vivómester.
 5. **Buzogány mintacsapat.** Végezték a II. évf. tornaszakos hallgatói.
Vezette: *Kmetykó János* paedagogiumi tornatanár.
 6. **Díjkiosztás és záróbeszéd.**
Tartotta: *Dr. Vángel Jenő* egyet. m. tanár, igazgató.
 7. **Szózat.** Előadta az ifj. énekkar.
Vezette: *Lukács Béla* paedagogiumi hallgató.
Ez alkalomkor nyertések voltak:
- 60 yardos síkfutás:** I. Walthier György ezüstérem.
II. Greguss Pál bronzérem.
III. Matusidesz Béla bronzérem.
- Főverseny,** intézeti bajnokság: (összetett verseny: discos, magasugrás, 200 m. futás.) I. Greguss Pál Semsey-féle aranyérem (discos: 40'05, magasugrás: 1'50, 200 m. futás: 2'75 mp).
II. Farkas István ezüstérem.
III. Csánky Adorján bronzérem.
- Magasugrás:** I. Zágoni Dezső (160 cm.) ezüstérem.
II. Havas Mihály bronzérem.
III. Greguss Pál bronzérem.
- Súlydobás és magasugrás 5-ös csapatverseny:**
I. A II. éves matematikusok csapata: Greguss, Henny, Hortobágyi, Rosenzweig, Ruzicska (a nyertések bronz-érmet kaptak.)
- Súlydobás:** I. Csánky Adorján (10'96 m.) ezüstérem.
II. Greguss Pál (10'72 m.) ezüstérem.
III. Dalibor Ede bronzérem.
- Gerelydobás:** I. Greguss Pál ezüstérem.
II. Csánky Adorján bronzérem.
- Rúdugrás:** I. Farkas István ezüstérem.
II. Havas Mihály bronzérem.
III. Bodnár István bronzérem.

Utolsó nyilvános szereplésünk május hó 15-én volt, amikor a tisztikar évváró-díszgyűlés keretében lemondott tisztéről és átadta azt a szünidei bizottságnak. Ekkor számoltunk be két tanulmányi kirándulásunkról is. Zenekarunk és énekarunk közreműködése tette a díszgyűlés műsorát még változatosabbá:

1. **A természetrajzi gyűjtemények megtekintése** a földrajzi teremben. (Az egyes tárgyakat a mennyiség — természettudományi szakcsoport hallgatói gyűjtötték, konzerválták és rendezték gyűjteménybe).

2. **Megnyitó.** Mondta: *Vajda Emil* ifj. elnök.

3. **Titkári jelentés** és új pályakérdések kihirdetése: *Bocskay Károly* ifj. főtitkár által.

4. **A pályadíjak kiosztása**, dr. *Váangel Jenő* igazgató által.

5. **Vörösmarty-Horváth Ákos:** A szellőhöz. Előadta: az ifjusági énekar. A tenor-szólót *Gáspár Imre*, a bariton-szólót *Draganits Ferencz* énekelte.

6. **Az Al-Dunán.** Vetített képek kíséretében előadta: *Wacek Béla*.

7. **Nicolai:** Windsori vig nőkből. Előadta: az ifjusági zenekar.

8. **A Quarneron.** Vetített képek kíséretében előadta: *Váradi József*.

9. **Ábrányi-Székcács:** Dalegyveleg. Előadta az ifjusági énekar.

Körünk gondoskodott évfordulók s más alkalmak megünnepléséről is. Így megünnepeztük október 6-át; amikor is a Kör két kiküldöttje utazott Aradra az ifjuság képviselőjében, hogy a hősök vesztőhelyén, honfiui kegyelettel hódoljanak azoknak, akik a hazát nagyra és szabaddá tették. November 1-én a nemzet és az intézet halottai emlékének áldoztunk. Megkoszorúztuk a Budavára bevételénél elesett honvédek sírját s a szellemileg kimagasló alakok elhagyott sírját felkerestük. A mi halottunk Budenz József és Virág Benedek. Még szorosabban fűződnek hozzánk meghalt tanárainknak sírjai, akikről szintén nem feledkeztünk meg ez évben sem. Kötelességet teljesítettünk akkor, amikor a mi halottaink emlékének eleget tettünk. Hiszen amint eszméjüket magunkévá tettük, melyekért ők küzdöttek, sírjaikat is magunkévá fogadtuk.

Halottaink száma sajnos ez évben ismét megszorodott. Egy ifjú kartársunk Weisz Károly hunyt el Abaujszántón. A jeles tehetség, az élet számára gyűjtő szorgalom úgyszólván gyermekkorában ölelt meg benne. Azt gondoltuk mikor elbúcsúztunk tőle, hogy a pihenés visszaadja ifju erejét. De nem úgy történt. Visszavártuk közzénk, hogy folytassa azt az utat, melyet megkezdett, de nem jött.

Helyette ideszállt gyászhire. Megkönnyeztük, megsirattuk szívünk mélyéből. Két kiküldöttünk utazott temetésére s helyezte el koszorunkat korán. elhunyt barátunk koporsójára.

Körünk vállára nehezedik az az igen szép, de erőpróbát jelentő feladat, hogy Budán, érett ifjúsághoz méltó módon legyen tolmácsa a hazafias érzelmeknek március 15.-én. Ez idei ünnepségünk szépen sikerült. A teljes számú hallgatóság zászló alatt vonult a Dísz-térre a Honvédszobor elé. A szobor körül nagy emberáradat verődött össze s az ünneplő közönségen láthatólag mély nyomokat hagyott a magasztos ünnepély.

A kör pályadíjak kitűzésével is igyekezett tagjai munkakedvét növelni. A pályadíjakat részint saját pénzéből, részint Vangel Jenő dr. igazgató úr, Erdélyi Lajos dr. és Gyulai Ágost dr. tanár urak szíves ajándékából tűzte ki. Ajándékukért ezúton is köszönetet mondunk.

Négy pályamunka érkezett be a kitűzött határidőre. Egy a fizikai, egy a biológiai és kettő a nyelvtudományi pályatételre. A bíráló-bizottság javaslatára a Kör mind a négy pályamunka a szerzőjének a kitűzött díjakat kiadta.

A jövő tanévre az itt közölt pályatételeket tűzte ki a Kör.

1. Magyar irodalomból:

Az Ember Tragédiájának forrásai. Jutalma 50 K. (Gyulai Ágost dr. ajándéka.)

2. Pedagógiából:

Iskolai reform törekvések a „Népnevelés“ eddig megjelent évfolyamai alapján. Jutalma 50 K. (Vangel Jenő dr. ajándéka.)

3. Biológiából:

Kiváncsítik valamely kisebb földrajzi egység egyik kisebb állat- vagy növénycsoportjának faunistikai illetőleg floristikai feldolgozása, önálló gyűjtés és megfigyelések alapján. A gyűjtemények a Pedagógium biológiai intézetének tulajdonai lesznek. I. díj 50 K., II. díj 30 K., III. díj 20 K. (Vangel Jenő dr. ajándéka.)

4. Magyar nyelvtudományból:

Valamely nyelvjárás részletes mondattana és szókincse, önálló kutatás alapján. Jutalma 25 K. (Erdélyi Lajos dr. ajándéka.)

5. Történetből:

Hogyan függnék össze a reformáció és a francia forradalom szabadságeszméi és szociális törekvései és hogyan hatottak a modern társadalmi állapotok kialakulására. Jutalma 30 K. (A kör ajándéka.)

6. Kémiából:

Az elektrolitos dissoociati. (Jon elmélet.) Jutalma 30 K. (A kör ajándéka.)

A pályamunkák beadásának határideje 1913. március 1. A dolgozatokat (lehetőleg gépírással írva) bekötve jelígyes levél kíséretében lehet benyújtani a Kör titkáránál. A pályamunkák a Kör irat-tárában maradnak.

Körünk egy évi történetén futottam végig. Egy esztendő ismét mögöttünk van. Nagyobb mult dicsőbb jövőt ígér és a jövő a ti kezetekben van, akik utánunk jöttök.

A „Polgáriskolai Tanítójelöltek Körének Sport Osztálya“ alapszabályai.

1. §. A Sport Osztály címe : „Polgáriskolai Tanítójelöltek Körének Sport Osztálya“ (P. T. S. O.)

2. §. Jelvénye :

3. §. Pecsétje : Ovális alakú, a Sport Osztály címével és 1911. évszámmal ellátva.

4. §. A S. O. célja : A S. O. célja tagjainak alkalmat nyújtani arra, hogy testgyakorlatokat végezhesse. E cél elérése végett gondoskodik arról, hogy tagjai szakszerű vezetés alatt rendszeres sportgyakorlatokat folytathassanak. Ide tartozik : a tornászás, atletika, úszás, vívás, football, evezés, korcsolyázás, szánkázás stb. gyakorlása és kirándulások rendezése.

5. §. A S. O. céljainak elérésére az évszakoknak megfelelően :

a) az intézet tornacsarnokában tornászik és viv (birkózik).

b) az atletikát és a footballt gyakorolja.

c) valamelyik úszócsarnokban gyakorló órákat rendez.

d) téli sportokat üz.

e) torna ünnepélyeket, nyári és téli kirándulásokat versenyeket rendez s legnagyobb jutalmul az „intézeti bajnok“ címet adja

Az intézeten kívüli versenyeknek akár a rendezése, akár az ezeken való részvétel a S. O.-nak vagy egyes alosztályainak vagy egyes tagjainak csakis az intézeti igazgató jóváhagyása alapján van megengedve.

6. §. A S. O. jövedelmét képezi : a tornaünnepélyek, versenyek bevételei, a rendes tagok díjai (2 kor.), a pártoló tagok díjai, az esetleges államsegély és adományok.

7. §. A S. O. vagyona : A S. O. jövedelméből (6. §.) beszerzett tárgyak, az előző évből fenmaradó készpénzvagyon. (Díjak, tőke).

8. §. A S. O. áll ; rendes, pártoló és tiszteleti tagokból.

Rendes tagok :

9. §. A S. O. rendes tagjai sorába csak a P. T. K. rendes tagjai léphetnek, ha ebbeli szándékukat a S. O. főjegyzőjének bejelentik és a tagsági díjat 2 K-t részletenkint vagy egyszerre lefizetik.

10. §. A tagok jogai: Bármilyen versenyben a S. O. színeiben indulhatnak, a S. O. szereit az alosztály vezetőjének tudtával használhatja, tisztviselelőkké választhatók.

11. §. A tagok köteleességei: Minden tag tartozik a S. O. alapszabályait és rendszabályait tiszteletben tartani, mire magát a felvételtkor kötelezi.

12. §. A tagság megszűnése. A tagság megszűnik:

- a) az iskolai év végeztével,
- b) az intézetből való kilépéssel,
- c) a P. T. K.-ból való kilépés vagy kizárás által,
- d) kitiltás által, melyben a S. O. határoz. A kizárás a P. T. K.-nak bejelentendő.

Pártoló tagok:

13. §. Pártoló tag lehet az egyesület iránt érdeklődő az az egyén vagy testület, mely évenként legalább 2 K-t fizet a S. O. céljaira.

Tiszteletbeli tagok:

14. §. Tiszteletbeli tagok az intézet mindenkori tanári testülete és a volt hallgatók közül azok, kik a testgyakorlás terén avagy a S. O. irányában kiváló munkásságot fejtettek ki, továbbá mindenki, kit a S. O. többsége annak minősít.

A S. O. kormányzata:

15. §. A S. O. élén állanak a S. O. elnöke, főjegyzője és pénztárosa.

16. §. A S. O. kifelé, tudósítja a lapokat az osztály működéséről, biztosítja az alosztályok egységét s a P. T. K.-val szerves összetartozást. 30 K-ig utalványozási joga van.

17. §. A főjegyző végzi a S. O. adminisztratív ügyeit. A S. O. ülésein (amelyeken a kapitányok beszámolnak csapataik működéséről) vezeti a jegyzőkönyvet.

18. §. A pénztáros felelősség mellett kezeli a S. O. vagyonát, melynek jövedelmeit nyugták mellett átveszi, a S. O.-nak által meghatározott rendes kiadásokat kiutalványozza, a S. O.-nak havonként pénztár kimutatást készít, továbbá teljes évi számadást ad

19. §. A S. O. feloszlik osztályokra u. m.: torna, atletika, football, tennisz, úszás, turisztika, vívás, stb. Melyeknek megalakulása évről-évre a S. O. többséggel határozatától függ.

20. §. Az egyes osztályok élén az alosztály vezetője vagy kapitánya áll, kinek segítségére van: a jegyző és a szertáros.

21. §. A kapitány: a sport gyakorlatok vezetője az egyes alosztályokban. A szaktanárral egyetértve sport gyakorlatokra használhatják fel a testgyakorló órákat. Az alosztályok ülésének elnöke. 5 K-ig (az elnök beleegyezésével), utalványozási joga van.

22. §. A jegyző: elintézi az alosztály írásbeli ügyeit, vezeti az alosztályok ülésén a jegyzőkönyvet.

23. §. A szertáros: az alosztály sport eszközeit felelősség mellett kezeli.

24. §. A tisztviselők választása:

Az elnököt, főjegyzőt és pénztárost a P. T. K. közgyűlése választja szótöbbséggel egy évre; míg az alosztályok kapitányait, jegyzőit és szertárosait a S. O. többsége szintén egy évre.

A S. O. ülései:

25. §. A S. O. havonként egyszer tart rendes ülést.

26. §. A P. T. K. által megválasztott S. O.-i elnök köteles megválasztása napjától számított 10 napon belül S. O.-i ülést összehívni, melynek feladata az alosztályok megalakítása.

27. §. Az elnök 15 rendes tag kívánságára három napon belül rendkívüli S. O. ülést tartozik összehívni.

28. §. Ha valamely tisztviselő időközben akadályozva volna tisztét betölteni s leköszön, köteles az elnök 3 napon belül S. O.-i ülést egybehívni s új tisztviselőt választani helyébe.

29. §. A határozatok mindenkor viszonylagos szótöbbséggel hozatnak.

30. §. A tisztviselő választások érvényességéhez legalább a tagok felének jelenléte szükséges. Bármely rendes tag kívánságára köteles az elnök a határozatképességet megállapítani. Ha a S. O. ülés határozatképtelen volna, köteles 8 napon belül új S. O.-i ülést egybehívni, mely a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes.

31. §. A S. O. ülésének hatásköre:

- a) a tagok felvétele és kitiltása felett határoz.
- b) az alosztályokat megalakítja s ezek tisztviselőit megválasztja.
- c) az alosztályok működését ellenőrzi s irányítja,
- d) a szerek beszerzéséről és megőrzéséről gondoskodik,
- e) a S. O. vagyonát kezeli,
- f) az alosztályok előterjesztésére a versenyek megtartása felett határoz s a szükséges kiadásokat folyósítja.

32. §. Az alosztály minden hónapban tart ülést, lehetőleg a S. O.-i ülés előtt, melyen a kapitány elnököl.

33. §. Az alosztály feladata:

- a) a testgyakorlás részükre kiosztott egyes ágainak vezetése és gyakorlása.
- b) versenyek rendezése,
- c) szerek beszerzése az alosztálynak megszavazott költségkeretében.

Az alosztályok kötelesek az alosztályi ügyek állásáról s S. O.-t értesíteni, illetőleg annak jelentést tenni.

Az alosztályi ügyekben a kapitányt a jegyző helyettesíti.

Szüneti választmány.

34. §. A „P. T. K.“ évváró közgyűlésén felmenti a tisztviselőket azonban a S. O. egy 3 tagu szüneti választmányt alakít, mely elnökből, jegyzőből és pénztárosból áll. A szüneti választmány feladata a S. O. ügyeinek ideiglenes vezetése.

Az ügyrendtartás.

35. §. Mindazon szabályok, melyek a fentebbiek keretén belül levő teendőkre vonatkoznak „ügyrendtartás“ cím alatt külön pontokba foglaltatnak s a tanári kar megerősítése után kötelezők.

Az alapszabály módosítása.

36. §. Az alapszabályok megváltoztatására a S. O. gyűlés csak akkor határozatképes, ha a S. O. tagjainak legalább 2/3-a jelen van. Ha nincs annyi tag jelen, a 30. §. az irányadó.

37. §. Mindazon határozatok, melyek az alapszabályok megváltoztatására, esetleg a S. O. feloszlására vonatkoznak, csak a tanári kar, illetőleg a nagymélt. Miniszterium jóváhagyása után érvényesek.

A S. O. feloszlata.

38. A S. O. feloszlataát csak a tagok $\frac{2}{3}$ -a határozhatja el, mely esetben a S. O. vagyona, leltár mellett, kezelés végett az intézet igazgatóságának adandó át.

A felügyelet.

39. A S. O. a tanári kar felügyelete alatt áll. A tanári kar felügyeleti jogát a saját kebeléből választott tanárkari biztos közvetítésével gyakorolja.

A tanárkari biztosnak jogában áll a kör minden sportosztályai és alosztályai ülésében résztvenni s a S. O. minden működését figyelemmel kíséni. Jogában áll a gyűlések alapszabály ellenes határozatait felfüggeszteni, mely esetben erről a tanári karnak jelentést tesz, a tanári kar jogérvényesen megsemmisítheti a határozatot. A S. O.-i irományokat és a pénztárt bármikor megtekintheti. Ő képviseli a S. O. érdekeit a tanári kar ülésein. A pénztáros által a S. O.-nak benyújtott jótállási nyilatkozatok neki bemutatandók. Az ügyrendtartás második: hiteles példánya nála őriztetik.

40. §. Az elnök előre tartozik bejelenteni az igazgatónak az ülések idejét.

41. §. Ha a S. O. az alapszabályokban kijelölt célját nem tartaná meg s működése akár az állam, akár pedig egyesek avagy vagyoni érdekeire káros volna, avagy működése s határozatai az intézeti törvényekbe ütköznének, ily esetben az intézeti igazgató azonnal közbeléphet, a káros határozatokat megsemmisítheti, a S.

O. működését ideiglenesen felfüggesztheti, vizsgálatot indíthat a S. O. vezetősége ellen s a megejtett vizsgálat eredményéhez képest az ügyet végleges határozat hozatal végett a tanári testület elé terjeszti.

Dr. Várgel Jenő,
igazgató.

Vajda Emil,
ifj. elnök.

37143. sz.
Jóváhagyom :

Budapest, 1912. március 19-én.

A miniszter rendeletéből:

Neményi, s. k.
miniszteri tanácsos.

Az intézettel kapcsolatban lévő bizottság.

Az Orsz. Felső Nép- és Polgári iskolai Tanítóvizsgáló-Bizottság.

(5 évi időtartamra kineveztetett a nagym. Miniszter úrnak ^{57154.}
1912. május 12.
sz. rendelete alapján):

Elnök: *Dr. Szinnyei József*, egyetemi ny. r. tanár.

Ügyvivő alelnök: *Dr. Váangel Jenő*, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti igazgató, egyetemi m. tanár.

Vizsgáló-bizottsági tagok:

Bahnert József, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti rendes tanár, a hangszeres zenére.

Dr. Erődi Béla, udv. tanácsos, tankerületi főigazgató, a francia és az olasz nyelvre és irodalomra.

Dr. Erdélyi Lajos, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti rendes tanár, a magyar nyelvre és irodalomra.

Dr. Gyulai Ágost, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti rendes tanár, a magyar nyelvre és irodalomra.

Dr. Hermann Antal, igazgatói címmel és jelleggel felruházott polg. isk. tanítóképző-intézeti r. tanár, egyetemi m. tanár, a német nyelvre és irodalomra.

Dr. Goldziher Károly, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti rendes tanár, könyvvitelre, kereskedelemre és politikai számtanra.

Dr. Imre Sándor, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti r. tanár, egyetemi m. tanár, a bölcséleti előtanra és a pedagógiára.

Dr. Koch Ferenc, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti rendes és egy. c. rk. tanár, az ásványtanra és kémiára.

Dr. Kovács János, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti rendes tanár, a fizikára.

Kmetykó János, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti rendes tanár, a tornázás elméletére és gyakorlatára.

Dr. Littke Aurél, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti óraadó tanár, a földrajzra és statisztikára.

Lovcsányi Gyula, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti rendes tanár, a történelemre, köz- és magánjogra.

Dr. Moesz Guszláv, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti óraadó tanár, a növénytanra.

Dr. Rehák Artur, int. orvos, az anatómiára, élet- és egészség-tanra.

Rohn József, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti rendes tanár, a földrajzra, statisztikára, a német nyelvre és irodalomra.

Rucsinszki Lajos, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti rendes tanár, a mennyiségtanra.

Sztankó Béla, áll. el. isk. tanítóképző-intézeti rendes tanár, az énekre.

Dr. Váγγελ Jenő, ügyvivő alelnök, igazgató, egyet. m. tanár, az állattanra és növénytanra.

**Táblás kimutatás az 1911/12. tanévben megtartott képesítő
vizsgálatokról.**

Első képesítő vizsgálat

Szakcsoport	Egész vizsgálat		Javító vizsgálat		Össze- sen
	meg- felelt	nem fe- lelt meg	meg- felelt	nem fe- lelt meg	
<hr/>					
A) <i>Nyelv-történettudományi szakcsoport :</i>					
a) Rendes hallgatók --- --- --- --- ---	20	9	7	—	36
b) Magántanulók --- --- --- --- ---	8	3	3	—	14
<hr/>					
B) <i>Mennyiségtan-természettudományi szakcsoport :</i>					
a) Rendes hallgatók --- --- --- --- ---	16	5	7	1	29
b) Magántanulók --- --- --- --- ---	—	—	—	—	—
<hr/>					
Összesen --- ---	44	17	17	1	79

Második képesítő vizsgálat.

Szakcsoport	Egész vizsgálat		Javító vizsgálat		Össze- sen
	meg- felelt	nem fe- lelt meg	meg- felelt	nem fe- lelt meg	
<i>A) Nyelv-történettudományi szakcsoport :</i>					
a) Rendes hallgatók --- --- --- --- ---	25	4	4	—	33
b) Magántanulók --- --- --- --- ---	3	4	6	3	16
<i>B) Mennyiségtan-természettudományi szakcsoport :</i>					
a) Rendes hallgatók --- --- --- --- ---	19	3	4	—	26
b) Magántanulók --- --- --- --- ---	1	—	—	—	1
Összesen... ---	48	11	14	3	76

A mellék-szakcsoportok képesítő vizsgálatainak táblás kimutatása.

Szakcsoport	Egész vizsgálat		Javító vizsgálat		Összesen
	megfelelt	nem felelt meg	megfelelt	nem felelt meg	
Zenei szakcsoport	9	—	—	—	9
Torna szakcsoport	17	1	—	—	18
Német nyelvi képesítő	6	—	—	—	6
Összesen	32	1	—	—	33

Az 1911/12. tanévben polgáriskolai tanítói oklevelet nyertek névsora :

A) A nyelv- és történettudományi szakcsoporton.

1. Achs Izidor (németre is)	21. Kronovít Mór
2. Aescht Artúr (németre is)	22. Lautner Gyula
3. Balázs Rezső	23. Lukács Béla
4. Balogh Endre	24. Mártonffy Károly
5. Bárdos Gyula	25. Melha Endre
6. Barta Jenő	26. Mezei Gyula
7. Borbély János	27. Molnár János
8. Déri Gyula	28. Múth Béla
9. Fehér Béla	29. Nádler István
10. Fodor György	30. Nyers Elek
11. Gyulai László	31. Orbán András
12. Gyurjács Endre	32. Pulay Andor
13. Haak Gyula	33. Révész Izidor
14. Holly Antal	34. Révész János (németre is)
15. Horváth Jenő	35. Supper Frigyes
16. Kenyeres Elemér	36. Váradi József (németre is)
17. Kirner Pál (németre is)	37. Végh Károly
18. Kleiszner Pál	38. Wagmann Albert
19. Kmety István	39. Wagner Ernő.
20. Kőnig Vilmos	

B) A mennyiség- és természettudományi szakcsoporton :

1. Baros Béla	4. Buschbacher Márton
2. Bleier Sándor	5. Buxbaum György
3. Bocskay Károly	6. Chudy Ferenc

7. Duldner Henrik	16. Mudin Imre
8. Farkas Gyula	17. Pocsabay János
9. Flas József	18. Pődör Béla
10. Flóra Sándor	19. Skolmayer Árpád
11. Gáspár Imre	20. Tanai Antal
12. Hilbert Károly	21. Urbancsok Gyula
13. Kelemen Miklós	22. Vajda Emil
14. Kellner János	23. Vitos Gerő
15. Kossuth Tivadar	24. Wacek Béla

C) A zenei szakcsoporton.

1. Borbély János	7. Kossuth Tivadar
2. Haak Gyula	8. Lukács Béla
3. Holly Antal	9. Racsman József
4. Kellner János	10. Supper Frigyes
5. Kenyeres Elemér	11. Wacek Béla
6. Kleiszner Pál	

D) A torna szakcsoporton.

1. Barta Jenő	10. Múth Béla
2. Bocskay Károly	11. Orbán András
3. Buschbacher Márton	12. Pődör Béla
4. Déri Gyula	13. Révész János
5. Flóra Sándor	14. Váradi József
6. Gyurjács Endre	15. Végh Károly
7. Kelemen Miklós	16. Tanai Antal
8. Kirner Pál	17. Vajda Emil
9. Molnár János	

B)

Gyakorló polgári iskola.

I. Tanári kar.

Váangel Jenő dr., igazgató.

Ábrahám Sándor, képesítve a matematikai és természettudományi tárgyakra; a természettani és méréstani szertár őre, a II. o. főnöke, az Országos Polgáriskolai Egyesület és a M. kir. Természettud. Társulat rendes-, a Paedagogiai Társulat külső tagja. Volt a rákospalotai kertészképző-intézet igazgatója 1884/85-ben. Az intézethez kineveztetett 1885. május hó 6-án. Szül.: 1857. márc. 17-én, Szegeden. Lakik: II., ker. Kacsá-utca 22. Tanította a méréstant, a természetrajzot és a méréstani rajzot, heti 17 órában.

Altenburger Adolf, képesítve a nyelv- és történettudományi tárgyakra és az énekekre; a földrajzi szertár őre, az I. oszt. főnöke, az Országos Polgáriskolai Egyesület rendes tagja. Működött a veszprémi polgári és felső kereskedelmi iskolánál (1895. szept. 1-től 1896. aug. 31-ig), a felsőlövői tanítóképző-intézetnél (1896. szept. 1-től 1898. aug. 31-ig), és a szegedi polgári és felső kereskedelmi iskolánál (1898. szept. 1-től 1907-ig). Szül.: Budapesten, 1865. nov. 25-én. Az intézethez kineveztetett 1907. április 15-én. Lakik: I. ker., Alkotás-utca 35. Tanította a német nyelvet, földrajzot és az éneket, heti 19 órában.

Lányi Ernő, okl. középiskolai rajztanár, a polgáriskolai tanítóképző-intézet óraadó tanára, a tantestületi értekezletek jegyzője, a rajz-szertár őre, a Rajztanárok Országos Egyesületének választmányi tagja. Működött a lippai áll. polgáriskolánál (1881—1886); az intézethez kineveztetett 1886. szeptember 6-án. Szül.: Székelyudvarhelyen, 1858. márc. 2-án. Lakik: I. ker., Fodor-utca 17. Tanította a szabadkézi és méréstani rajzot, valamint a szépírást, heti 18 órában.

Szabó Gábor, képesítve a rajz, torna, slöjd és szakiparra, a kézügyességi szertár őre. 1879. szeptembertől 1881. szeptemberig

a sárosmagyarberkeszi ev. ref. iskola tanítója. Az intézethez kineveztetett 1884. október 1-én. Szül.: Bethlen, 1858. november 7-én. Lakik: I. ker., Királyhágó-u. 2. Tanította a tornát, mintázást és a kézügyességi tárgyakat, heti 17 órában.

Trombitás Gyula, képesítve a matematikai és természettudományi tárgyakra, a fizikai szertár őre, a III. osztály főnöke, az Országos Polgáriskolai Egyesület rendes, a Paedagógiai Társulat külső tagja. Volt elemi népiskolai tanító Ozorán (1873—74). Csákvárott (1874—75), működött az alsólendvai polgáriskolánál (1877—1881). Az intézethez kineveztetett 1881. augusztus 3-án. Szül.: Ozora, 1853. márc. 3-án. Lakik: Naphegy-utca 3. Tanította a számtant, mérés-tant, könyvviteltant és természettant, heti 17 órában.

Ugray János, képesítve a nyelv- és történettudományi tárgyakra, a IV. osztály főnöke, az Országos Polgáriskolai Egyesület rendes tagja. Az intézethez kineveztetett 1885. április 7-én. Szül.: Maroshidvég, 1861-ben. Lakik: I. ker., Pauler-utca 1. Tanította a magyar nyelvet és a történelmet, heti 22 órában.

Edelstein Bertalan, bölcsészetdoktor, izr. hitoktató, okleveles rabbi. Az intézetnél működik 1906. szeptember óta. Szül.: Budapest, 1876. június 26-án. Lakik: III. ker., Lajos-utca 9. Tanította az izr. vallástant heti 1 órában. Az intézettől távozott 1912. febr. 1-én.

Fülöp Ede, okl. elemi népiskolai tanító, izr. vallásanár. Az intézetnél működik 1912. február 1. óta. Szül.: Ógyalla, 1875. okt. 13-án. Lakik: II. ker., Öntőház-utca 7. Tanította az izr. vallástant heti 1 órában.

Heil Ferenc, róm. kath. hitoktató, esztergom-főegyházmegyei áldozópap, állami elemi iskolai tanítóképző-intézeti hittanár, a Tanítóképző-intézeti Tanárok Országos egyesületének rendes tagja. Az intézetnél működik 1910. április 1. óta. Szül.: Nagymaroson, 1884. szept. 22-én. Lakik: I. ker., Győri-út 14. IV. 7. Tanította a róm. kath. vallástant, heti 4 órában.

Hüttl Ármán, ág. hitv. ev. hitoktató, ág. hitv. ev. lelkész, okleveles elemi népiskolai tanító. Az intézetnél tanít 1905. szept. 1. óta. Szül.: Szentgyörgy, 1881. július 30-án. Lakik: I. ker., Vár, Verbóczy-utca 28. Tanította az ág. hitv. ev. vallástant, heti 2 órában.

Ifj. Kiss Áron, ev. református hitoktató, ev. ref. lelkész. Az intézetnél működik 1904. szept. 1. óta. Szül.: Budapest, 1876. márc. hó 9-én. Lakik: I. ker., Böszörményi-utca 33. Tanította a református vallástant, heti 3 órában.

II. Tanulóság.

A gyakorló polgári iskola tanulói az 1911/12. isk. évben.

I. OSZTÁLY.

Sor- szám	N é v	Évvégi eredmény
1.	Arany Lajos	felsőbb osztályba léphet
2.	Bors Béla	" " "
3.	Brucker Károly	" " "
4.	Gyurkovics Jenő	" " "
5.	Hang Imre	" " "
6.	Kereszturi István	" " "
7.	Kirchknopf László	" " "
8.	Kneitner Károly	" " "
9.	Krisch József	" " "
10.	Kucsera Pál	" " "
11.	Letner Vilmos	" " "
12.	Markovics György	" " "
13.	Nagy Miklós	" " "
14.	Rák János	" " "
15.	Rédl Béla	" " "
16.	Szirt Miklós	" " "
17.	Szittyay László	" " "
18.	Tonigold Lajos	" " "
19.	Tóth Antal	" " "
20.	Wendelin Károly	" " "
21.	Wendelin Kristóf	" " "
22.	Wimmerth Gyula	" " "

II. OSZTÁLY.

Sor- szám	N é v	Évvégi eredmény
1.	Bárány Zsigmond	felsőbb osztályba léphet
2.	Benkő Béla	" " "
3.	Biró Zoltán	" " "
4.	Buchinger József	" " "
5.	Dreiacker József	" " "
6.	Erdődy Zoltán	" " "
7.	Gergely József	" " "
8.	Gyertyánfi Géza	" " "
9.	Hang István	" " "
10.	Hoffer Gusztáv	" " "
11.	Kraxner Lajos	" " "
12.	Leitzel Sándor	" " "
13.	Radró János	" " "
14.	Schreder Kálmán	" " "
15.	Sebestyén Ferencz	" " "
16.	Szalády Géza	javító vizsgálatot tehet
17.	Szultzberger József	felsőbb osztályba léphet

III. OSZTÁLY.

Sor- szám	N é v	Évvégi eredmény
1.	Asbóth Kálmán...	felsőbb osztályba léphet
2.	Bakó Károly ...	" " "
3.	Balogh Sándor ...	" " "
4.	Daum Jenő ...	osztályismétlésre utasítatik
5.	Gáborfi Károly ...	felsőbb osztályba léphet
6.	Gyenes Andor ...	" " "
7.	Hantzmann Ferencz ...	osztályismétlésre utasítatik
8.	Hobóczy Lajos ...	javítóvizsgálatra bocsátatik
9.	Isoó Rezső ...	felsőbb osztályba léphet
10.	Kis Ferencz ...	" " "
11.	Kólints Ferencz ...	" " "
12.	Kovács József ...	" " "
13.	Noszek Sándor ...	javítóvizsgálatra bocsátatik
14.	Ország Ferencz ...	felsőbb osztályba léphet
15.	Patka Kálmán ...	" " "
16.	Schaffler Ferencz ...	" " "
17.	Schreder István ...	" " "
18.	Szilágyi Jenő ...	" " "
19.	Ulbrich László ...	" " "
20.	Weichardt Dezső ...	" " "

IV. OSZTÁLY.

Sor- szám	N é v	Évvégi eredmény
1.	Ádám Lajos ...	felsőbb osztályba léphet
2.	Babirák Mihály...	" " "
3.	Czékus János ...	" " "
4.	Dénis Ferencz ...	" " "
5.	Eggenberger Lajos...	" " "
6.	Gaal István ...	" " "
7.	Horváth Ferencz ...	" " "
8.	Katkits Ferencz ...	kimaradt
9.	Kelemen Gyula...	felsőbb osztályba léphet
10.	Király István ...	" " "
11.	Kóbor Pál ...	" " "
12.	Krausz Árpád ...	" " "
13.	Mikus Sándor ...	kimaradt
14.	Osváth György Árpád...	felsőbb osztályba léphet
15.	Palkovics József ...	" " "
16.	Parej János ...	" " "
17.	Rák Dezső ...	" " "
18.	Schleimer József ...	" " "
19.	Steer Mátyás ...	" " "

Táblás kimutatás a gyakorló polgári iskola tanulóiról az 1911/12. iskolai évben.

Osztály	A tanulók száma	Vallás szerint						Születési hely szerint	
		Róm. kath.	Gör. kath.	Gör. keleti	Református	Ág. evang.	Izraelita	Magyar orsz.	Horvát-Szlav. orsz.
I. osztály	22	14	—	—	4	4	—	22	—
II. osztály	17	16	—	—	—	1	—	17	—
III. osztály	20	15	—	—	2	3	—	20	—
IV. osztály	19	13	—	—	3	2	1	19	—
Összesen :	78	58	—	—	9	10	1	78	—

Kimutatás a gyakorló polgári iskolában az 1911/12. iskolai évben magánvizsgálatot tett tanulókról.

Sorszám	N é v	Osztály	Eredmény
1.	Somogyi Ferenc --- --- --- ---	III.	osztályism. utasittatik
2.	Mikes Gyula --- --- --- ---	IV.	felsőbb osztályba léphet

Táblás kimutatás a gyakorló polgári iskola magántanulóiról az 1911/12. iskolai évben.

Osztály	A tanulók száma	Vallás szerint						Születési hely szerint	
		Róm. kath.	Gör. kath.	Gör. keleti	Református	Ág. evang.	Izraelita	Magyar orsz.	Horvát-Szlav. orsz.
III. osztály	1	1	—	—	—	—	—	1	—
IV. osztály	1	1	—	—	—	—	—	1	—
Összesen :	2	2	—	—	—	—	—	2	—

C)

Elemi Tanítóképző-Intézeti Tanárjelölti „Apponyi-Kollégium.”*

I. Vezetőség.

Miniszteri biztos:

Színnyei József dr., egyetemi ny. r. tanár stb.

Igazgató:

Váangel Jenő dr.

Szakvezető tanárok:

Baló József dr., a budapesti I. ker. állami elemi iskolai tanítóképző-intézet igazgatója, a didaktikai gyakorlatok vezetője.

Bahnert József, a hangszeres zenére.

Erdélyi Lajos dr., a magyar nyelvre.

Goldziher Károly dr., a mennyiségtanra.

Gyulai Ágost dr., a magyar irodalomtörténetre és a latin nyelvre.

Imre Sándor dr., a paedagogiára és filozófiára.

Koch Ferenc dr., a kémiára és ásványtanra.

Kovács János dr., a fizikára.

Littke Aurél dr., a földrajzra.

Lovcsányi Gyula, a történelemre és latin nyelvre.

Mambriny Gyula, az Orsz. zeneakadémia r. tanára, a hegedűre.

*) Szervezeti szabályzata kiadatott a vallás- és közokt. m. kir. miniszternek 1906. évi október hó 15-én 76629. sz. a. k. rendeletével, „Apponyi-kollégium” elnevezése 49821/1908. sz. rendelettel.

A tanítóképző-intézeti tanárok képzésére és képesítésére vonatkozó szabályzatok.

A tanítóképző-intézeti tanárok kiképzését és képesítését a következő szabályzatok írják elő:

I. Szabályzat a tanítóképző-intézeti tanárok képzéséről és képesítéséről.

Kiadta a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1906. évi február hó 17-én 11.890. sz. a. kelt rendeletével.

Erdőssy Béla, rajztanárképző főiskolai tanár, a rajzra.

Sztankó Béla, budapesti I. ker. áll. elemi iskolai tanítóképző-intézeti r. tanár, a zenére.

Vángel Jenő dr., az állattanra, anatómiára és növénytanra.

Altenburger Adólf, a német társalgásra.

Kmetykó János, tornatanár, a vívásra.

*

Az 1911/12. tanévben a didaktikai gyakorlatok vezető tanárai voltak:*)

Hrabetz Nándor, a rajzra.

Mészáros Jenő, a történelemre és földrajzra.

Miklós Gergely, a természettanra, mennyiségtanra, kémiára, ásványtanra, növénytanra és állattanra.

Quint József, a paedagogiára.

Radnai Oszkár dr., a magyar nyelv- és irodalomra.

Snasel Ferenc, a matematikára.

Sztankó Béla, a zenére.

II. *A tanítóképző-intézeti tanárvizsgálatok ügyviteli szabályzata*. Kiadta a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1907. évi május hó 6-án 41.682. sz. a. kelt rendeletével.

III. *Szabályzat a tanítóképző-intézeti rajztanárok képzéséről és képesítéséről*. Kiadta a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1907. évi július hó 3-án 75.069. sz. a. kelt rendeletével.

IV. *Szabályzat a tanítóképző-intézeti zenetanárok képzéséről és képesítéséről*. Kiadta a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1908. évi február hó 14-én 124.867. sz. a. kelt rendeletével.

V. *A tanítóképző-intézeti zenetanári vizsgálatok ügyviteli szabályzata*. Kiadta a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1909. évi január hó 17-én 120.005/1908. sz. a. kelt rendeletével.

VI. *Szabályzat a tanítóképző-intézeti tornatanárok képzéséről és képesítéséről*. Kiadta a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1912. évi március hó 27-én 149.837/1911. sz. a. kelt rendeletével.

VII. *A tanítóképző-intézeti tornatanári vizsgálatok ügyviteli szabályzata*. Kiadta a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1912. évi március hó 27-én 149.837/1911. sz. a. kelt rendeletével.

VIII. *A tanító- és tanítónőképző-intézeti tanárjelöltek Apponyi-collégiumainak szervezeti szabályzata*. Kiadta a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1906. évi október hó 15-én 76.629. sz. a. kelt rendeletével. (Ennek a revíziója megjelent 1911-ben.)

*) *A diadaktikai gyakorlatok* tartására a budapesti I. ker. állami tanítóképző-intézet szolgál, melynek igazgatója vezeti a szabályszerű diadaktikai gyakorlatokat és amelynek tanárainál hospitálnak s tanárainak felügyelete alatt tanítanak a tanárjelöltek.

II. Kollégiumi tagok.*)

I. évfolyam.

Sor- szám	N é v	S z a k c s o p o r t	
		fő tárgy	melléktárgy
1.	Fekete József	Magyar	Történet, földrajz
2.	Kastély Gyula (meghalt) ...	Zeneszerzés, hegedű	Orgona, zongora, ének
3.	Lados József	Paedagogia, filozófia	—
4.	Lázár Károly	Fizika	Mennyiségtan
5.	Langmahr Ferenc	Kémia, ásványtan	Állattan, növénytan, fizika
6.	Papp György	Földrajz	Történet, magyar
7.	Zombory Gyula	Mennyiségtan	Fizika

II. évfolyam.

Sor- szám	N é v	S z a k c s o p o r t	
		fő tárgy	melléktárgy
1.	Biró Gyula	Magyar	Történet, földrajz
2.	Blickling Antal	Paedagogia, filozófia	—
3.	Dostler Gábor	Zeneszerzés, orgona	Zongora, hegedű, ének
4.	Kovács Ferenc	Magyar	Történet, földrajz
5.	Mesterházy Jenő	Történet	Földrajz, magyar
6.	Szelényi Dezső	Magyar	Német

Rajztanárjelöltek:

1. Bründl Gyula

2. Mánczos Zoltán

*) A torna szakcsoport szerveztetvén, 1912—13. tanévvel lép életbe.

III. Tanítóképző-intézeti tanárvizsgáló bizottságok.

A) A budapesti kir. tudományegyetemen :

„Országos Tanítóképző-intézeti Tanárvizsgáló Bizottság“

(kineveztetett 5 évi időtartamra a vallás- és közoktatás m. kir. miniszternek 1911. április 1. — 38840. sz. rendelete alapján).

Elnök : Dr. PAUER IMRE, min. tanácsos, tud. egyetemi ny. r. tanár.

Alelnök : üresedésben.

Jegyző : Dr. KOVÁCS JÁNOS, áll. polg. isk. tanítóképző-intézeti r. tanár.

Vizsgáló bizottsági tagok :

Dr. BALLAGI ALADÁR, tud. egyetemi ny. r. tanár, a történelemre.

Dr. BEKE MANÓ, tud. egyetemi ny. r. tanár, a mennyiségtanra.

Dr. BEÖTHY ZSOLT., min. tanácsos, tud. egyetemi ny. r. tanár, a magyar irodalomra.

Dr. CZIRBUSZ GÉZA, tud. egyetemi ny. r. tanár, a földrajzra.

Dr. ENTZ GÉZA, udv. tanácsos, tud. egyetemi ny. r. tanár, az állattanra.

Dr. báró EÖTVÖS LÓRÁND, v. b. t. t. tud. egyetemi ny. r. tanár, a fizikára.

Dr. FINÁCZY ERNŐ, udv. tanácsos, tud. egyetemi ny. r. tanár, a paedagógiára.

Dr. FRÖHLICH IZIDOR, udv. tanácsos, tud. egyet. ny. r. tanár, a fizikára.

Dr. HEINRICH GUSZTÁV, min. tanácsos, tud. egyetemi ny. r. tanár, a német nyelv és irodalomra.

Dr. ILOSVAY LAJOS, udv. tanácsos, műegyet. ny. r. tanár, a kémiára.

Dr. KLEIN GYULA, műegyetemi ny. r. tanár, a növénytanra.

Dr. KLUPATHY JENŐ, tud. egyetemi ny. r. tanár, a fizikára.

Dr. KÖVESLIGETHY RADÓ, tud. egyetemi ny. r. tanár, a földrajzra.

Dr. KRENNER JÓZSEF, udv. tanácsos, tud. egyetemi ny. r. tanár, az ásványtanra.

Dr. LENGYEL BÉLA, min. tan., tud. egyetemi ny. r. tanár, a kémiára.

Dr. MÁGÓCSY-DIETZ SÁNDOR, tud. egyetemi ny. r. tanár, a növénytanra.

Dr. MARCZALI HENRIK, tud. egyetemi ny. r. tanár, a történelemre.

Dr. MEDVECZKY FRIGYES, udv. tanácsos, tud. egyetemi ny. r. tanár, a filozofia- és paedagógiára.

Dr. NÉGYESY LÁSZLÓ, tud. egyetemi ny. r. tanár, a magyar irodalomra.

Dr. PAUER IMRE, min. tanácsos, tud. egyetemi ny. r. tanár, a paedagógia- és filozófiára.

Dr. PETZ GEDEON, tud. egyetemi ny. r. tanár, a német nyelv- és irodalomra.

Dr. RADOS GUSZTÁV, műegyetemi ny. r. tanár, a mennyiségtanra.

Dr. RIEDL FRIGYES, tud. egyetemi ny. r. tanár, a magyar irodalomra.

Dr. SIMONYI ZSIGMOND, tud. egyet. ny. r. tanár, a magyar nyelvészetre.
 Dr. SZINNYEI JÓZSEF, tud. egyet. ny. r. tanár, a magyar nyelvészetre.
 Dr. VÁNGEL JENŐ, kir. tanácsos, tud. egyetemi m. tanár, áll. polg.
 isk. tanítóképző-intézeti és az Apponyi-kollégiumi igazgató, az állattanra.

B) A budapesti kir. országos zeneakadémián :

„Orsz. Tanítóképző-intézeti Zenetanárvizsgáló Bizottság“

(5 évi időtartamra kineveztetett a vallás- és közoktatás m. kir. miniszternek 1909.
 január 17. — 120005/1908. sz. rendelete alapján).

Elnök: MIHALOVICH ÖDÖN, min. tanácsos, zeneakadémiai igazgató.
 Alelnök: CHOVÁN KÁLMÁN, zeneakadémiai tanár.

Vizsgáló bizottsági tagok :

BLOCH JÓZSEF, zeneakadémiai tanár.
 HERZFELD VIKTOR, zeneakadémiai tanár.
 KEMÉNY REZSŐ, zeneakadémiai tanár.
 Dr. KODÁLY ZOLTÁN, zeneakadémiai tanár.
 KUN LÁSZLÓ, zeneakadémiai tanár.
 LAUB ISTVÁN, zeneakadémiai tanár.
 MAMBRINY GYULA, zeneakadémiai tanár (1912. ápr 13. 45593. sz. r.).
 MORAVCSIK GÉZA, zeneakadémiai titkár.
 SZABADOS BÉLA, zeneakadémiai tanár.
 SZAUTNER ZSIGMOND, zeneakadémiai tanár.
 SZENDY ÁRPÁD, zeneakadémiai tanár.
 SZTANKÓ BÉLA, áll. tanítóképző-intézeti tanár.
 Dr. VÁNGEL JENŐ, a tanítóképző-intézeti tanárjelöltek Apponyi-kollégiumának igazgatója.

a) Tanítóképző-intézet tanári oklevelet nyertek :

1. Blickling Antal.
2. Biró Gyula.
3. Kovács Ferenc.
4. Mesterházy Jenő.
5. Szelényi Dezső.

b) Tanítóképző-intézeti rajztanári oklevelet nyertek :

1. Bründl Gyula.
 2. Mánczos Zoltán.
-

D)

Tanfolyamok.

Részint az intézetben, részint az intézettel kapcsolatosan az 1912. évben a következő szüneti, továbbképző tanfolyamok tartattak:

I. A polgári iskolai tanerők részére.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak 1912. évi 51201. számú magas rendelete által szervezett s az állami Paedagogiumban július hó 1-től 15-ig tartott tanfolyamon előadásokat tartottak:

1. *Dr. Anderkó Aurél*, egyet. m. tanár: Válogatott fejezetek a meteorologia köréből.

2. *Dr. Littke Aurél*, paedagogiumi tanár: Földrajzi gyakorlatok.

3. *Dr. Tass Antal*, ó-gyallai csillagász: Gyakorlati csillagászat-tan kapcsolatban az ó-gyallai csillagászati observatorium megtekintésével.

4. *Dr. Vargha György*, Erzsébet nőiskolai tanár: Válogatott fejezetek az anthropogeographia köréből.

5. *Dr. Wodetzki József*, egyetemi tanársegéd: Válogatott fejezetek a kosmographia köréből.

6. *Kmetykó János*, paedagogiumi r. tanár: Svéd torna és játékdélutánok.

7. *Dr. Zemplén Győző*, műegyet. tanár: A fény- és elektromosságtannak újabb fejlődése (elektromágneses fényelmélet, drót-nélküli telegrafálás).

8. *Dr. Wittmann Ferenc*, műegyetemi r. tanár: Bevezetés az elektrotechnika körébe és az erős villamáramot fejlesztők szerkezetébe.

9. *Dr. Kovács János*, paedagogiumi r. tanár: Gyakorlatok az elektromos mérések köréből.

Jegyzet. Az előadások, kivéven Wittmann és Zemplén tanáro-két, melyek a Műegyetemen folytak, a Paedagogium megfelelő tantermeiben és laboratoriaiban tartattak meg.

A tanfolyam vezetője: dr. Vängel Jenő igazgató volt.

Ez előadásokon kívül a résztvevők

a) megtekintették :

1. Marx-Mérey-féle tanszergyárat.
2. A városi villamtelep megtekintése.
3. A fő- és székvárosi állatkertet.
4. A Ganz-féle gyárat.
5. Az Orsz. Paed. Könyvtárt és Tanszermúzeumot, ahol dr. Kovács J. tartott előadást a cseppfolyós levegőről.

b) tanulmányi kirándulást tettek :

1. Római fürdőbe és Aquincumba.
 2. A Hűvösvölgybe.
 3. Ó-Gyallára a csillagvizsgáló megtekintésére.
- A tanfolyamban részt vettek a következők :

Nyelv- és történelmi szakcsoport.

Sorszám	N é v	Iskola helye	Iskola fajtái			
			áll.	felek.	közs.	mag.
1	Adorján Márton	Kispest	áll.	—	—	—
2	Árendásy Mariska	Szilágysomlyó	áll.	—	—	—
3	Ballay Margit	Rakamaz	—	—	közs.	—
4	Dr. Balog Jánosné	Szászváros	áll.	—	—	—
5	Banai Tóth Pál	Turkeve	áll.	—	—	—
6	Bárány Margit	Budafok	áll.	—	—	—
7	Bátor Mária	Temesvár	—	—	—	—
8	Bermüller Mária	Temesvár	—	—	közs.	—
9	Beszterczey György	Erzsébetfalva	áll.	—	—	—
10	Biró Pál	Szombathely	—	—	—	—
11	Bodrogi Irén	Apatin	—	—	közs.	—
12	Böröcz András	Sopron	áll.	—	—	—
13	Danderer Mária	Segesvár	áll.	—	—	—
14	Chobodiczky Alajos	Igló	áll.	tanító	képző	—
15	Csiki Anna	Dunaföldvár	—	—	—	—
16	Csollák Mór	Korpona	áll.	—	—	—
17	Dankó József	Mohács	áll.	—	—	—
18	Darabánt András	Nagykaroly	áll.	—	—	—
19	Deák Sándor	Ujszentanna	áll.	—	—	—
20	Dóczy Virginia	Dunaföldvár	—	—	közs.	—
21	Ecsedy Jenő	Temesvár	—	—	közs.	—
22	Eötvös Mihály	Kispest	áll.	—	—	—
23	Érdeky Gabriella	Budafok	áll.	—	—	—
24	Érdeky Matild	—	—	—	—	—
25	Farkas Margit	Temesvár	—	—	—	—
26	Gálosné Tedeschi Clementin	Temesvár	—	—	közs.	—

Sorszám	N é v	Iskola helye	Iskola fajai			
			áll.	felek.	közs.	mag.
27	Gamentzy Irén	Budafok	áll.	—	—	—
28	Ganovszky Gabriella	Munkács	áll.	—	—	—
29	Gille Éva	Temesvár	—	felek.	—	—
30	Hajós Terézia	Pozsony	—	izr.	—	—
31	Hank Julia	Vajdahunyd	áll.	—	—	—
32	Harsányi József	Orosháza	áll.	—	—	—
33	Hartmann Magdolna	Temesvár	—	—	közs.	—
34	Hegedüs Tibor	Budapest	—	—	közs.	—
35	Hegedüs Richárd	Kőszeg	áll.	—	—	—
36	Héger Erzsébet	Budapest	—	—	közs.	—
37	Hilebrant Gizella	Budapest	—	—	—	—
38	Hipp Marianne	Orsova	áll.	—	—	—
39	Hoffmann Anna	Temesvár	—	—	közs.	—
40	Horn József	Poprád	áll. s. közs.	—	—	—
41	Hornyák Mátér Ágnes	Kassa	—	felek.	—	—
42	Huszká Margit	Lugos	áll.	—	—	—
43	Irányi Jenő	Somorja	áll. s. közs.	—	—	—
44	Irányi Dezső	Mezőberény	áll.	—	—	—
45	Kalmár Elek	Lőcse	kir.	kath.	fő	gimn.
46	Kanabé Dezső	Resicabánya	áll.	—	—	—
47	Kardos Pál	Palanko	áll.	—	—	—
48	Kárpáti Sándor	Rimaszombat	áll.	—	—	—
49	Kárpáti Kardos Jusztna	"	áll.	—	—	—
50	Kigyóssi Margit	Salgótarján	áll.	—	—	—
51	Kiss Gábor	Kézdivásárhely	áll.	—	—	—
52	Kiss János	Székelykeresztur	áll.	tanító	képző	—
53	Kiss Iza	Győr	áll.	—	—	—
54	Konta Gizella	Kisujszállítás	—	—	közs.	—
55	Kopp Erzsébet	Arad	—	felek.	—	—
56	Kornett Anna	Temesvár	—	felek.	—	—
57	Kölkedy Mátér Szaniszla	Kassa	—	felek.	—	—
58	Krepil Mária	Temesvár	—	felek.	—	—
59	Kürtessy Rezső	Topolya	áll.	felek.	—	—
60	Littván Sándor	Budapest	iparok	főigaz	gató	ságnál
61	Márton Irma	Nagybánya	áll.	—	—	—
62	Muzsnai Dénes	Szeged	áll.	—	—	—
63	Némethy Samu	Abrudbánya	áll.	—	—	—
64	Novacsek Matild	Nagyatád	Egye	sületi	iskola	—
65	Opra Irén	Temesvár	—	felek.	—	—
66	Orbán Nándor	Kecskemét	áll.	—	—	—
67	Palásti Erzsébet	Temesvár	—	felek.	—	—
68	Palugyay Margit	Budafok	áll.	—	—	—
69	Pécsváry Antal	Oravicabánya	áll. s. közs.	—	—	—
70	Platschek Lajos	Máramarossziget	áll.	—	—	—
71	Pommersheim Mária	Temesvár	—	felek.	—	—
72	Reisz Lujza	Temesvár	—	felek.	—	—
73	Reuon Mariska	Temesvár	—	felek.	—	—
74	Russ Ida	Temesvár	—	felek.	—	—
75	Siska Teréz	Szigetvár	áll.	—	—	—
76	Strinovich Lujza	Kaposvár	áll. s. közs.	—	—	—
77	Székely Malvin	Sepsiszentgyörgy	áll.	—	—	—

Sorszám	N é v	Iskola helye	Iskola fajtái			
			áll.	felek.	közs.	mag.
78	Szentirmay V. Gyula	Békéscsaba	áll.	—	—	—
79	Szóke Jusstina	Temesvár	—	felek.	—	—
80	Szrevecz János	Golgva	áll.	—	—	—
81	Szuhács János	Balatonfüred	áll.	—	—	—
82	Tanpers Alfrédné	Szabadka	—	—	közs.	—
83	Tedeschi Janka	Temesvár	—	—	közs.	—
84	Telman József	Abony	áll.	—	—	—
85	Tix Miklós	Fiume	áll.	—	—	—
86	Tóth József	Nagyszeben	áll.	—	—	—
87	Toch Zsigmond	Baja	—	izr.	—	—
88	Tóthné Zalay Emma	Debrecen	—	ref.	—	—
89	Vig József	Kassa	—	—	közs.	—
90	Zágonyi János	Szombathely	áll.	—	—	—

Jegyzet: A férfiak a Paedagogiumban, a nők a Csalogány-utcai elemi iskolai tanítónőképző-intézetben kaptak ingyen szállást.

* * *

II. A képző-intézeti tanárok és tanárnők részére.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak 1912. évi 56776. számú magas rendelete által szervezett s folyó évi május hó 27-től június hó 3-ig tartott szüneti tanfolyamon előadásokat tartottak:

1. *Perényi István dr.* Egészségtan, 3 óra. 1. Kik menthetők fel a tornázás alól? *a)* véglegesen? *b)* ideiglenesen? 2. A gyenge szervezetű tanulók a testgyakorlatoknak melyik nemében vehetnek részt. 3. A tulhajtott fizikai munkának (tornának, athletikának) káros következménye.

2. *Kmetykó János.* A) Tornaelmélet, 6 óra. Tornaelmélet különös tekintettel a szakkifejezésekre. B) Gyakorlati tornázás és vezetés. 12 óra. 1. Saját tornázás német és svéd rendszer szerint. 2. Tanítás és vezérlés.

3. *Ujhelyi Sándor.* A) A nők gyakorlati tornázásának vezetése. 6 óra. B) Játékok. 6 óra. A mozgásos játékok ismertetése és játékszása.

4. *Szemző Lajos.* Módszertan. 6 óra. A 6—20 éves korig terjedő tornatanítási anyagnak feldolgozása korok és évszakok szerint: *a)* berendezett tornatermekben, *b)* tornatermek nélkül való iskolákban. A szakirodalom ismertetése.

Kirándulások. 1. Félnapos kirándulás a budai hegyekbe. 2. A székesfővárosi pedagógiai szeminárium megtekintése és ugyanott egy elemi iskola gyakorlati tornaórának bemutatása.

A tanfolyamon részt vett tanárok és tanárnők névsora.

1. Árvay Géza (Győr)	18. Tarján Gyula (Kolozsvár)
2. Csiky Istv. (Székelykeresztur)	19. Tscheik Ernő (Igló)
3. Ehmann Tivadar (Temesvár)	20. Toder Gyula (Modor)
4. Folenta Lajos (Csurgó)	21. Vohaner Dezső (Eperjes)
5. Kárpáti Károly (Kiskunfélegyháza)	22. Zoltán Géza (Losonc)
6. Kiss József (Baja)	23. Bagaián János (Balázsfalva)
7. Kiss Elek (Sárospatak)	24. Berényi Irén (Győr)
8. Macskássy Zoltán (Arad)	25. Braun Angela (Győr)
9. Marcelly Kornél (Arad)	26. Fabián Szilárdka (Sepsiszentgyörgy)
10. Málnási Dezső (Máramaros-sziget)	27. Fuchsné Eitner Milla (Bpest)
11. Mihalik József (Székelykeresztur)	28. Imets Irén (Szabadka)
12. Mandola Aladár (Temesvár)	29. Lehóczky Rózi (Budapest)
13. Margittai Antal (Stubnyafür.)	30. Méray Irén (Kolozsvár)
14. Móczár Miklós (Kassa)	31. Pilhoffer Ida (Szatmárnémeti)
15. Nagy Ferenc (Budapest)	32. Skunyáz Gusztávné Schwartz Gabriella (Pozsony)
16. Nagy Sándor (Pápa)	33. Urbányi Karolin (Pozsony)
17. Pazár Zoltán (Losonc)	34. Vozáry Ilona (Nagyvárad)

Jegyzet: A tanfolyam összes előadásai és gyakorlatai a Paedagogiumban tartattak.

A tanfolyam vezetője: dr. Vángel Jenő igazgató volt.

E)

Függelék.

I.

A polgári iskolai tanítóképző intézetbe való felvétel.

Az intézetbe pályázat útján vétetnek fel a hallgatók.

A hallgatók tanpénzt nem fizetnek. Lehetnek: teljes ingyenesek, féldíjasok, 180 kor. vagy ebéd-segélyesek és segély nélküli bejárók.

A teljes ingyenesek az intézet internátusában kapnak minden díj nélkül ételmezést, lakást, fűtést és világítást.

A féldíjasok ugyanezen kedvezményt havi 18 K-ért élvezik.

Az ösztöndíjasok egyenkint havi 17 K. segélyben, vagy ingyen ebéd-kedvezményben részesülnek.

A pályázatot évenként a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletével, rendszerint április vagy május hónapban teszi közzé az igazgatóság a vallás- és közoktatásügyi miniszterium „Hivatalos Közlöny“-ében és egyes tanügyi lapokban. A pályázati határidő május 31. A később érkezett vagy fel nem szerelt folyamodványok nem vehetők figyelembe.

A felvételt a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrhoz intézett s az áll. polg. iskolai tanítóképző igazgatóságához benyújtott folyamodványban kell kérelmezni. A kérvényben, melyre 1 koronás bélyeg illesztendő, világosan kiteendő, hogy az illető melyik szakcsoportra (nyelv- és történettudományi vagy mennyiség- és természettudományi) óhajtja magát felvétetni. Akik a zenei tárgyakban kellő jártasságot tudnak felmutatni, azok az ezen szakokkal kapcsolatosan szervezett zenei szakra is beiratkozhatnak. Az állami kedvezményben részesülők pedig a főszakokon kívül valamelyik mellékszakra (zenére vagy tornára) beiratkozni s azt rendszeren, egész éven át hallgatni tartoznak.

Az első évfolyamra azok vétetnek fel, akiknek elemi iskolai tanítói oklevelük vagy középiskolai érettségi bizonyítványuk van. Az utóbbiak azonban még az elemi iskolai tanítóképző-intézet pædagogiai tantárgyainak tananyagából külön felvételi vizsgálatot is tartoznak tenni.

A folytatatólagos évfolyamokra azok vétetnek fel, kik az előző évfolyamot sikerrel elvégezték.

A folyamodványhoz, amelynek külső lapján a lakóhely pontosan megjelölendő (akár csak a felvételért, akár pedig ösztöndíjért is folyamodjék az illető), melléklendő bizonyítványok a következők:

1. Tiszti-orvosi bizonyítvány arról, hogy az illető teljesen egészséges.

2. A folyamodó előképzettségéről tanuskodó oklevél, vagy iskolai bizonyítvány. Abban az esetben, ha a folyamodó a folyamodás határnapján tanítói oklevéllel még nem rendelkeznék, mellékelheti az előző évről s a megfelelő osztály látogatásáról szóló igazolványát vagy értesítőjét, a beiratáskor azonban tartozik az előírt okiratokat bemutatni. Azon folyamodó, ki valamely alkalmazásban van, tartozik illetékes hatóságától működési bizonyítványt is mellékelni.

3. Hiteles községi bizonyítvány a szülők foglalkozásáról, vagyoni állapotáról, részletesen kimutatva azoknak minden forrásból eredő jövedelmét s a folyamodónak esetleg magánvagyonát.

4. Községi vagy más hiteles bizonyítvány a családtagok számáról, ezek életkoráról és arról, hogy hány gyermek van a családfő közvetlen gondozása alatt s hány van távol a szülői háztól.

A felvételtől az illetőket — a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszttertől leérkezett rendelkezés után — az igazgatóság értesíti.

A felvétel csak akkor válik végérvényessé, ha a folyamodónak tanítói pályára való alkalmasságát az intézeti orvos is megállapítja.

A miniszter által felvett hallgatók beiratkozása szeptember hó elején történik, még pedig:

A felvett hallgatók, erről szóló hivatalos értesítésük bemutatásával, a kitűzött s velük előre tudatott időben személyesen jelentkeznek az igazgatónál beiratkozás végett s beszolgáltatják pontosan kitöltött jelentkező-lapjukat.

Az újonnan felvett hallgatók a beiratkozás alkalmával megkapják leckeönyvüket és az intézet szervezeti és rendtartási szabályzatának egy példányát.

A folytatólagosan magasabb évfolyamba lépő hallgatók a beiratkozás alkalmával tartoznak lecke-könyvüket bemutatni.

Aki a beiratkozásra kitűzött időn túl jelentkezik, elfogadható okok alapján két hétig az igazgató, azontúl, de legkésőbbben október hó közepéig, csak a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyével vehető fel.

Évközben az intézetbe hallgatóul belépni nem lehet.

II.

Magánúton való végzés a polgári iskolai tanítóképző-intézetben.

A polg. isk. tanítók képesítő vizsgálatáról s az ezt megelőző évfolyam-vizsgálatokról a nagym. vallás- és közokt. m. kir. miniszterium által 1902. évi 539. eln. sz. alatt kiadott s a képesítő vizsgálatra készült jelöltekre nézve érvényben levő „Szabályzat“ rendelkezik. (Kapható az egyetemi nyomdában. I. Vár, ára 50 fill.)

A magánúton való végzést a polg. isk. tanító-képesítő vizsgálati szabályzat 14—18. §-a a következőképen írja elő:

14. §. Felső nép- és polgári iskolai tanító-képesítő vizsgálatra bocsáthatók:

1. A polgári iskolai képzőintézetek azon hallgatói, akik a II. évfolyamot sikerrel végezték: az *I. képesítő vizsgálatra*; a *II. képesítő vizsgálatra* pedig azok, akik a képzőintézetek III. évfolyamát sikerrel végezték s az I. vizsgálatot sikerrel letették.

2. Kivételképen vizsgálatra bocsáthatók még mindazon okleveles elemi népiskolai tanító, ki képesítés után legalább egy éven át valamely nyilvános iskolában mint tanító működött, s ez egy évi tanítói gyakorlat után a polgári iskolai tanítóképző intézetben az I. és II. évfolyam tananyagából az osztályvizsgálatot magánúton sikerrel letette: az I. vizsgálatra; s ha a III. évfolyamról is letette a magán osztályvizsgálatot s az I. képesítő vizsgálatot sikerrel kiállotta: a II. vizsgálatra.

15. §. Az *énekből* és *testgyakorlásból* csak oly egyén bocsátható vizsgálatra, akinek a fentebb említett két tudománycsoport valamelyikéből már van képesítő oklevele, s e mellett igazolja, hogy a testgyakorlatban, illetőleg az énekben szakszerű kiképzést nyert.

A *nyelvumesteri* vizsgálatra jelentkezésnél legalább is elemi tanítói oklevél bemutatása követeltetik.

16. §. Vizsgálatra való bocsátásért a szünidei két hónap kivételével bármikor jelentkezhetni.

A jelentkezés a vizsgáló bizottság elnökségéhez intézendő kellően bélyegelt folyamodvány alakjában történik, melyben a jelölt világosan kifejezi, hogy a II. fejezetben felsorolt képesítő vizsgálatok közül melyikre kíván bocsáttatni.

A folyamodványok a polgári iskolai képző intézetek igazgatóinál, mint a vizsgáló bizottság alelnökeinél nyújtandók be.

17. §. A folyamodványokhoz melléklendő:

a) életrajz, melyben a jelölt eddigi összes tanulmányai szolgálata s foglalkozása egészen a folyamodvány benyújtásának idejéig időrendben, röviden és hitelesen elő vannak adva; megemlítenő benne a jelölt nyelvismerete is;

b) a jelölt keresztlevele vagy születési bizonyítványa;

c) a jelölt elemi népiskolai tanítói oklevele; esetleges szolgálati bizonyítványa;

d) közszolgálatban álló egyéneknek közvetlen előjárójuk által kiállított minősítvényi táblázat, másoknál illetékes hatóságuk által kiállított erkölcsi bizonyítvány;

e) orvosi bizonyítvány arról, hogy a jelölt testi épség szempontjából kifogás alá nem esik.

18. §. A polgári iskolai tanítóképző-intézet kötelékében álló jelöltek jelentkezésénél a jelentkezésnek megszabott alaki kellékeit az intézet igazgatója egyszerűsítheti.

Azokon kívül, miket a szabályzat 14. és 17. §-aiban a magánvizsgálatokra nézve elmond, még a következők veendőik figyelembe:

1. Hogy valaki magánúton végezhesen, ahhoz nem kívánatik meg, hogy az illető beiratkozzék a polgári iskolai tanítóképző hallgatói közzé, hanem csak a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett folyamodványát kell az intézet igazgatóságához benyújtani a magánvizsgálati engedély megadásáért. A folyamodvány, melyhez a szabályzat 18. §-ában felsorolt okiratok csatolandók, a polg. isk. tképző igazgatóságához adandó be.

2. Ha a folyamodó a most említett kérvénye alapján a vizsgálati engedélyt már megkapta, akkor kérelmezheti a vizsgálat napjának kitűzését, megjegyezvén, hogy magán osztályvizsgálatok az *iskolai évben csakis szeptember, január és május* hónapban tartatnak. A magánvizsgálatok ideje napi- és tanügyi lapokban minden alkalommal közzé tétetik.

4. Az egyes osztályvizsgálatok és az I. és II. képesítő vizsgálat között egy évnnyi időköznek kell lenni.

4. A vizsgálati díj, mely a vizsgálatra való megjelenés napján

a vizsgálat megkezdése előtt fizetendő le, osztályonként és szakcsoportonként 40—40 kor. A képesítő vizsgálat díja 50—50 kor.

5. Magán osztályvizsgálatot csak egy egész szakcsoportnak (I. a szabályzat II. fejezetét) minden tárgyból lehet tenni, külön egyes körökből vagy éppen egyes tárgyakból magán osztályvizsgálatot tenni nem lehet; hasonlóan minden tárgyból kötelező a vizsgálat (így: Földrajzi gyakorlatok, Gyakorlati tanítás, Német nyelvi társalgás, Rajz stb.). Írásbeli vizsgálat teendő: a magyar- és német nyelvből s irodalomból, amennyiségtani tárgyakból, tanítási tervezetből. A praktikumokból gyakorlati vizsgálat teendő. Vagyis a magán osztályvizsgálatnál az érvényben lévő tanterv összes tárgyai kötelezők, hasonló minőségben és mértékben, mint az az intézet rendes hallgatóitól megköveteltetik.

6. A polg. isk. tanítóképző minden szakcsoportját felöl elő részletes tanterv a fentemlített egyetemi nyomdában kapható. A tanterv ára 68 fillér.

7. Megjegyzendő, hogy magánvizsgálati engedélyért csak azok folyamodhatnak, akik megelőzőleg már valamely nyilvános iskolánál egy évig mint tanítók működtek. Az érettségi bizonyítvánnyal folyamodók ezen kívül az el. tképzőben előadott összes paedagógiai tárgyakból felvételi vizsgálatot tartoznak tenni.

8. Kivételképen azok is tehetnek polgári iskolai tanítók képesítő vizsgálatot, akik az egyetemen hallgattak, esetleg középiskolai (alap-, szak-) vizsgálatot tettek; ezek tanulmányainak elbírálását, illetőleg beszámítási módját, vizsgálatra bocsáttatásuk feltételeit a szabályzat értelmében azonban esetről-esetre, mindenkor a vallás- és közoktatásügyi miniszter dönti el.

T A R T A L O M:

Történeti visszapillantás	3
Az 1911—12. tanév nevezetesebb eseményei	7
Az intézet közvetlen tanügyi főhatósága	19

A) Polgári iskolai tanítóképző-intézet.

I. Tanári kar	12
II. Hallgatóság	20
Rendes hallgatók névjegyzéke	20
A r. hallgatók táblás kimutatása a vallás és születéshely szerint	24
Élvezett ösztöndíjak	24
Magán osztályvizsgálatot tett jelöltek névjegyzéke	25
Magán osztályvizsgálatot tett jelöltek táblás kimutatása	26
Magán osztályvizsgálatot tevők táblás kimutatása a vallás és születés-hely szerint	26
III. Ifjúsági egyesületek	27
I. Segítő egyesület	27
II. Ifjúsági kör	28
Főtitkári jelentés	29
Kitűzött pályakérdések	35
A sportosztály helybenhagyott szabályzata	37
IV. Az intézettel kapcsolatban lévő bizottság	42
Orsz. felső nép- és polgári iskolai tanítóvizsgáló-bizottság	42
Táblás kimutatás az I. képesítő vizsgálatról	44
Táblás kimutatás a II. képesítő vizsgálatról	44
Táblás kimutatás a mellék-szakcsoportokról	45
Az 1911—12. tanévben polgáriskolai tanítói oklevelet nyertek névsora	45

B) Gyakorló polgári iskola.

I. Tantestület	47
II. Tanulóság	49
Rendes tanulóknak osztályonkénti névsora	49
Táblás kimutatás a rendes tanulókról vallás és születéshely szerint	51
Magántanulók névsora	51
Táblás kimutatás a magántanulókról vallás és születéshely szerint	51

C) Elemi tanítóképző-intézeti tanárjelöltek kollégiuma.

I. Vezetőség	52
II. Kollégiumi tagok	54
III. Vizsgáló bizottságok	55
IV. Az oklevelet nyertek névsora	56

D) Tanfolyamok.

I. A polgári iskolai tanerők részére	57
II. A képző-intézeti tanárok és tanárnők részére	60

E) Függelék.

I. Felvétel a polgári iskolai tanítóképző-intézetbe	62
II. Magánúton való végzés a polgári tanítóképző-intézetben	64

